

Årsrapport2006

Norsk Utenrikspolitisk Institutt

Norwegian Institute of International Affairs Norsk Utenrikspolitisk Institutt

Innhold

- 2 Om NUPI
- 3 Styrets beretning
- 10 Regnskap

- 19 Direktørens utsyn
- 21 EUs sikkerhets- og forsvarspolitik: middelvei med fransk vri
- 22 Demokratiutvikling, statsbygging og bistand
- 24 Forvaltning av petro-dollar når økonomisk rasjonalitet blir til politisk makt
- 26 Tilbake til fremtiden

- 28 Avdeling for internasjonal politikk
- 31 Avdeling for internasjonal økonomi
- 33 Avdeling for Russlandsstudier
- 35 Avdeling for utviklingsstuder

- 37 Informasjon og formidling
- 39 Administrasjonsavdelingen

- 40 Forskningsprogrammene
- 42 Doktoravhandlinger

- 44 Konferanser og seminarer
- 49 Publikasjoner

Om NUPI

NUPI ble vedtatt opprettet av Stortinget i 1959, og startet opp på nyåret 1960. Instituttet er et statlig forvaltningsorgan med særskilte fullmakter administrativt underlagt Kunnskapsdepartementet (KD).

Formål

Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI) har til formål å bidra til økt innsikt i mellomfolkelige spørsmål ved å drive forskning og utredning og ved å spre informasjon om internasjonale forhold.

Instituttet skal selv bygge opp og vedlikeholde kompetanse på områder av sentral betydning for norsk utenrikspolitikk.

Instituttet har en fri og uavhengig stilling i alle faglige spørsmål.

Organisasjon

Styret er NUPIs øverste organ og ansvarlig for instituttets virksomhet. Den daglige virksomheten ledes av NUPIs direktør. NUPIs forskning er organisert i fire avdelinger og fire programmer, i tillegg har instituttet en informasjonsavdeling og en administrasjonsavdeling. Lederne for disse enhetene sitter i instituttets ledergruppe.

Nøkkeltall

- 63,2 årsverk, hvorav 32,7 forskerårsverk og 9,6 studentstipendiater
- Til sammen 70 ansatte og stipendiater
- Omsetningen er på 54 051 309 kroner
- 24 NUPI-notater og -bøker
- 122 eksterne publiseringer, hvorav 64 i internasjonale bøker og tidsskrifter
- 67 konferanser og seminarer i NUPI-regi

Styretsberetning

Se etter nye sammenhenger, prøv nye ting, se linjen i vårt internasjonale arbeid fra en krise til en fredsavtale, til gjenoppbygging, til utvikling, og ikke minst det forebyggende arbeidet som både utviklingspolitikken og utenrikspolitikken skal gjøre

Utenriksminister **Jonas Gahr Støre**
i Stortinget 6. des. 2006

Kjernen i NUPIs virksomhet er å framskaffe den kunnskap og innsikt som gir grunnlaget for å stille nye spørsmål og se nye sammenhenger. Norge er avhengig av stabile og åpne forbindelser med resten av verden og NUPIs innsikt i forhold som påvirker internasjonal politikk og økonomi, er viktig i utformingen av norsk politikk.

Etter snart femti års virksomhet er NUPI et av Norges ledende, uavhengige kompetansesenter for forskning og informasjon om internasjonale politiske og økonomiske spørsmål, og om forhold av særlig interesse for norsk utenrikspolitikk. Instituttet driver grunnforskning så vel som oppdragsvirksomhet. Grunnforskningen er en forutsetning for god anvendt forskning.

NUPIs kjernevirksomhet – forskning og formidling

Strategiske instituttprogrammer

NUPI har to strategiske instituttprogrammer og deltar i et strategisk samarbeidsprogram. Kjennetegnet ved de strategiske instituttprogrammene er at de har forgreining til mange deler av instituttet og til forskning på tilsvarende felt ved andre institusjoner i inn- og utland.

- **Hegemoni og global politisk orden** gjennomføres i samarbeid med bl.a. NTNU i Trondheim, fram til 2008. Målsettingen er todelt. På den ene siden analyseres spesifikke, aktuelle og samtidige utviklings-

trekk i internasjonal politikk, i særlig grad knyttet til stormaktspolitikk i det internasjonale statssystemet. På den andre siden anlegges en teoretisk og historisk tilnærming til hegemoni og globale makropolitisk utviklingstrekk.

- **Europeisk sikkerhet: Europa som aktør og arena** er forlengelsen av et program som ble etablert i 2002. Programmet fokuserer på europeisk og transatlantisk utenriks- og sikkerhetspolitikk, utviklingen i EUs utenriks- og sikkerhetspolitikk, utviklingen i ulike europeiske staters utenriks- og sikkerhetspolitikk og videreutviklingen av teorier innen internasjonal politikk generelt og sikkerhetskonsepter mer spesielt.
- **Staters sammenbrudd og regional sikkerhetssituasjon** er et nytt samarbeidsprogram med PRIO som finansieres av Norges forskningsråd. Programmet er en bredt anlagt komparativ studie som analyserer regionale aspekter ved staters sammenbrudd – og hvordan svake statsdannelser påvirker nærliggende stater i en region.

Organisering av forskningsvirksomheten

NUPIs forskningsvirksomhet er primært organisert i fire avdelinger:

- Avdeling for internasjonal politikk – som representerer et helhetsperspektiv på internasjonal politikk.
- Avdeling for internasjonal økonomi – analyser av

internasjonal handel, vekst og samarbeid

- Avdeling for utviklingsstudier – fokuserer på utvikling og sikkerhet i sør.
- Avdeling for Russlandsstudier – omfatter russlands- og nordområdestudier, samt studier av postsovjetiske stater.

I tillegg er det etablert fem programmer eller faglige enheter:

- Balkanprogrammet: Hovedvekt på sikkerhetssektorreformarbeid i Bosnia-Hercegovina.
- Energiprogrammet: Internasjonal politikk og økonomi relatert til petroleumpolitikk, spesielt i nordområdene.
- FN-programmet: Prosesser i FN-systemet
- Prosjektgruppen for studier av Den persiske golf: Politisk stabilitet i regionen.
- Training for Peace: Forsknings- og opplæringsprogram.

NUPI har en informasjons- og en administrasjonsavdeling.

Fordeling av medarbeiderne på NUPIs avdelinger

Organiseringen av instituttets forskningsvirksomhet er gjenstand for kontinuerlig oppfølging. En uttalt utfordring for instituttet er å sikre økende grad av tverrfaglighet og samhandling på tvers av avdelinger og programmer.

Nysatsinger og satsingsområder i 2006

De viktigste nysatsingene på forskningssiden i 2006 er etableringen av Energiprogrammet og sterkere konsentrasjon om forskningen på sikkerhetssektorreform i svake stater. NUPIs energiprogram har som målsetting å styrke forståelsen av dynamikken i internasjonal energipolitikk og Norges rolle som energimakt i et globalt perspektiv.

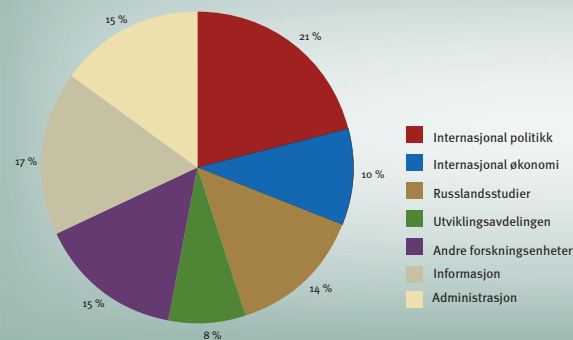
Sikkerhetssektorreformforskningen springer ut av en tydeligere forståelse av sammenhengen mellom utvikling og sikkerhet. En rekke NUPI-forskere er involvert i arbeidet, som gjennomføres i en kombinasjon mellom teoretiske bidrag fra Avdeling for internasjonal politikk og Avdeling for utviklingsstudier, og anvendte programmer (det nyetablerte Balkanprogrammet, samt Training for Peace og FN-programmet).

Instituttets kompetanse innen utviklingsforskning og internasjonal økonomi er styrket i 2006, som følge av nyansettelser.

To av instituttets forskere har tatt doktorgraden i 2006. Ytterligere to av instituttets doktorgradsstipendiatar har levert sine oppgaver og fire doktorgradsoppgaver er under produksjon.

NUPI gjør forskning av høy kvalitet og representerer et miljø som stimulerer den faglige utviklingen og debatten innen kjerneområdene. NUPI konkurrerer godt om midlene fra Norges forskningsråd og departementene.

Avdelingsvis fordeling årsverk

Avlagte dr.grader	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Menn	1	1	2	2	0	1
Kvinner	0	0	0	1	0	1

Informasjon og formidling

NUPI har et særlig nasjonalt ansvar for å formidle forskningsresultater og forskningsbasert informasjon til andre forskergrupper, beslutningstakere og allmennheten (*NUPIs formålsparagraf § 1. Fastsatt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 27 des. 1996, med virkning fra 1. januar 1997 og med endringer av 18 januar 2002*).

For å ivareta formidlings- og informasjonsoppgavene i formålsparagrafen gjennomfører NUPI en treleddet strategi.

- Norsk som hovedspråk for å nå bredere målgrupper i publikasjoner og på nettstedet.
- Betydelig innsats rettet mot unge, gjennom blant annet *Hvor hender det?* og skolebesøk.
- Bidra til og reise debatt om utenrikspolitikk og internasjonale spørsmål gjennom tidsskriftutgivelser og deltakelse i media.

NUPIs fagkompetanse er ofte etterspurt i media, og forskerne bidrar hyppig med analyser og kommentarer. Instituttet vektlegger å komme over fra etterspørselsdrevet til egeninitiert informasjonsvirksomhet med basis i forskningsaktiviteten, på bakgrunn av et ønske om å skape interesse også for langsiktige utviklingstrekk og nye utfordringer som ennå ikke er blitt del av nyhetsbildet.

NUPI utgir tidsskriftene *Internasjonal politikk*, *Nordisk Østforum* og *Forum for Development Studies*. Nettstedet www.nupi.no er under nyutvikling for å styrke formidlingsoppgavene og for bedre tilpasning til kvalitetskriterier for offentlige nettsteder. Nytt nettsted vil være basert på åpen kildekode.

I 2006 har forskerne publisert rekordmange bidrag i nasjonale og internasjonale vitenskapelige bøker og tidsskrifter. NUPI utgir selv til sammen 23 bøker og notater.

En annen betydelig kanal for formidling var de om lag 70 seminarne og konferansene NUPI sto bak i 2006. Hele 25 besøkende skoleklasser, og et bibliotek som behandlet om lag 2000 eksterne henvendelser, kompletterer bildet av et institutt med nasjonale funksjoner.

Internasjonal publisering	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Tidsskrift med referee	7	16	22	15	11	17	18
Bøker	3	4	5	2	10	5	8
Kapitler/artikler i bøker	20	23	16	22	25	26	29
Eksterne rapporter		5	5	3	4	4	9
Totalt	30	48	48	42	50	52	64
Oppdragsgiver	2	3	3	2	6	1	2
Totalt	32	51	51	44	56	53	66

Samarbeid og samhandling med offentlige myndigheter i inn- og utland, øvrige institutter og andre aktører nasjonalt og internasjonalt er av avgjørende betydning for NUPIs virksomhet. Det samme gjelder aktører i næringslivet, spesielt innen energisektoren. Deler av NUPIs stab deltar også som eksperter i komiteer og samarbeidsgrupper nedsatt av offentlige myndigheter.

Forskningskapasitet og økonomiske ressurser

NUPIs regnskap viser et overskudd på kr. 224 216 for 2006. Dette overskuddet er lagt til virksomhetskapitalen som 31.12.2006 utgjorde kr. 3 234 163. Det er fortsatt et mål å øke virksomhetskapitalen ytterligere for å gi instituttet større økonomisk handlefrihet.

Internasjonal inntjening og inntjeningen fra næringslivet er fremdeles for lav, til tross for en bra økning i 2006 på henholdsvis 11,7 prosentpoeng og 51, 8 prosentpoeng fra 2005. Vi er spesielt godt fornøyd med økningen i inntjeningen fra næringslivet.

Internasjonal inntjening

NUPI har et stort og omfattende internasjonalt nettverk og en utpreget internasjonal profil. Medarbeiderne har et utstrakt forskningssamarbeid med utlandet og deltar regelmessig ved internasjonale konferanser og seminarer. Utenlandske forskere er hyppige gjester ved instituttet, både som foredragsholdere og seminar deltakere, men også som deltakere i konkrete forskningsprosjekter.

Når det gjelder finansiering fra internasjonale finansieringskilder, er denne litt høyere enn i 2005. Avdeling for internasjonal økonomi har i løpet av 2006 økt sin internasjonale inntjening betydelig, men det vil først få utslag i regnskapet for 2007. Fortsatt er imidlertid den internasjonale finansieringen lav. Det har sammenheng med at instituttets deltakelse i internasjonalt forskningssamarbeid i stor grad er fullfinansiert fra norsk hold. Det arbeides derfor med søknader blant annet til EUs sjuende rammeprogram.

Basisbevilgningen

I 2006 utgjorde basisbevilgningen fra Kunnskapsdepartementet 17,2 millioner kroner, fordelt på følgende formål:

- Allmennrettet informasjon om utenrikspolitikk og internasjonale spørsmål med vekt på undervisningsopplegg, tidsskrifter og Internett.
- Kompetansebygging med hovedvekt på doktorgradsstipendene og mastergradsprogrammet – som er et virkemiddel for økt rekruttering av kvinnelige forskere.
- Strategiske instituttprogrammer med status definert av Kunnskapsdepartementet og Forskningsrådet. Innenfor programmene fordeles midler gjennom interne utlysninger og konkurranse.
- Grunnforskning i forskningsavdelingene.

Grunnforskningen ved NUPI dreier seg først og fremst om utvikling av konsepter, metoder og teorier som i sin tur kan benyttes som verktøy i mer anvendte prosjekter og i søknadsprosesser. I tillegg har instituttet lagt til rette

for at grunnforskningsmidlene brukes til oppdatering og kompetanseheving eller til skifte av forskningsfokus, det vil si til perioder med dybdykk i nye forskningsfelt. Grunnforskningen ved NUPI bidrar også til å skape grunnlaget for nye strategiske satsingsområder. I begynnelsen av hvert år inngår de fast ansatte forskerne en overenskomst med instituttledelsen om hva midlene skal brukes til. Grunnforskningsmidlene representerer om lag tre månedeverk per fast ansatt forsker.

Tilknytningsform og risikostyring

NUPI er et statlig forvaltningsorgan med særskilte fullmakter under Kunnskapsdepartementet.

Instituttet er omfattet av statens konsern kontoordning. Siden 2005 har instituttets regnskap blitt ført etter periodiseringsprinsippet som følge av at NUPI er en av ti statlige pilotvirksomheter som inngår i et prøveprosjekt hvor dette prinsippet prøves ut.

Risikostyring

NUPI har erkjent at vellykket utvikling og implementering av risikostyring avhenger av at ledelsen har en felles oppfatning av hva risikostyring skal tilføre virksomheten. For NUPI skal risikovurderinger knyttes til mål og strategier i forbindelse med virksomhetsplanlegging. Det legges videre til grunn at det gjøres bruk av risikovurderinger ved større endringer i rammebetingelser, omorganiseringer, endringer i driftsrutiner etc.

Det utvikles rutiner med vekt på kortfattet og enkelhet. Rutinene bygger på kjente rammeverk/standarder for risikostyring og innebærer følgende elementer:

- Identifisering av risiko
- Prioritering av risiko
- Risikoreducerende tiltak
- Evaluering av eksisterende risikohåndtering/kontrolltiltak

Risiko ved NUPI er i hovedsak forbundet med to områder: kompetanse og finansiering. Instituttet er i stor grad avhengig av å ha betydelig spisskompetanse

blant de ansatte og er sårbart med hensyn til avgang. Instituttet er også avhengig av å ha tilstrekkelig finansiering av virksomheten, gjerne på lengre sikt. Konkurransesituasjonen både på kompetanse- og finansieringsfeltet innebærer en risiko for instituttet. Instituttet har derfor fokus på hvordan holde på, trekke til seg og utvikle ønsket kompetanse, og arbeidet med å utarbeide gode søknader til en større bredde av mulige oppdragsgivere.

Gjennomgang av utenriks- og sikkerhetspolitiske institutter

I 2006 har Norges forskningsråd på oppdrag av Kunnskapsdepartementet foretatt en gjennomgang av de utenriks- og sikkerhetspolitiske instituttene. Styret har fulgt dette arbeidet nøye og har lagt til grunn at NUPI bør beholde sin nåværende tilknytningsform til staten og at en sammenslåing av institutter vil være lite hensiktsmessig. Instituttet har i dag gode samarbeidsrelasjoner til de andre instituttene i utenrikspolitisk sektor og ser betydelig egenverdi i den pluralismen som mangfoldet av forskningsmiljøer representerer. Et forslag om at grunnfinansieringen ikke skal benyttes til nasjonale oppgaver bekymrer styret fordi det vil innebære at en viktig bjelke i formidling av utenrikspolitikk og internasjonale spørsmål til allmennheten vil kunne bli borte.

Medarbeiderressursene og arbeidsplassen

Medarbeidere og likestilling

Etter en lang periode med stor stabilitet i forskerstabben har det i det siste skjedd en viss utskifting. Det ble i 2006 utført 63,2 årsverk ved instituttet. Dette er en nedgang som delvis skyldes permisjoner, men som også har åpnet for nye rekrutteringer. Dermed gis det mulighet for omstillinger i arbeidsplaner og stabs sammensetning, herunder nye muligheter for økt rekruttering av kvinner. Utskiftninger gir mulighet for omstillinger og nytt fokus i rekrutteringspolitikken. Styret har igangsatt et arbeid for å klarlegge framtidig kompetansebehov. Med avsluttede permisjoner og de nye rekrutteringene som er på gang, vil antall forskerårsverk øke til om lag 40 i 2007/2008.

Tiltak for økt likestilling

Det er foretatt seks ansettelser etter eksterne stillingsutlysninger i 2006. I fire av disse ansettelsene ble en kvinne ansatt. Det er foretatt en ansettelse etter intern utlysning. I dette tilfellet var det ingen kvinnelige søkere, og en mann ble tilsatt. Videre har seks personer fått tilbud om midlertidige prosjektengasje-

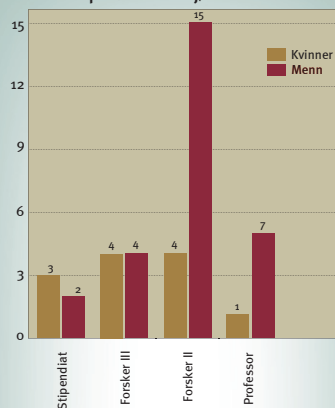
NUPIS stab 2000–2006 [årsverk]

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Forskere	34,4	36	40,3	38,8	40,3	35,1	32,7
Informasjon og administrasjon	19,1	19,5	19,5	19,7	19,7	19,2	18,7
Stipendiater og sivilarbeidere	10,6	13,4	10,8	11,3	12	11,8	11,8
Sum	64,1	68,9	70,6	69,8	72	66,1	63,2

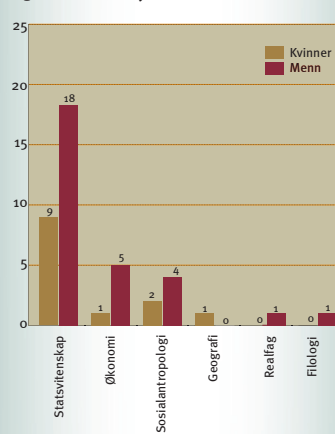
Årsverkene fordeler seg på 32,7 forskerårsverk og 10,7 knyttet til informasjon og bibliotek, samt 9,2 i administrasjonsavdelingen. Videre stod studentstipendiater og sivilarbeidere for henholdsvis 9,6 og 2,2 årsverk. Antall årsverk utført av henholdsvis kvinner og menn var 25,2 og 38,0, mot 25,5 og 39,4 i 2005.

Fordeling av årsverk	Totalt	Kvinner	Menn
Antall årsverk	63,2	25,2	38,0
Studentstipendiater	9,6 årsverk	64 %	36 %
Tilsetninger innen forskning	6 personer	66 %	33 %
Deltidsansatte inkl II-stillinger	13 ansatte	25 % (av alle kvinnene)	19 % (av alle mennene)
Lønnsfordeling	393 909 kr (gj.sn.)	350 479 kr	421 161kr
Fordeling 25 % høyest lønnede		20 %	80 %
Fordeling 25 % lavest lønnede		73 %	27 %

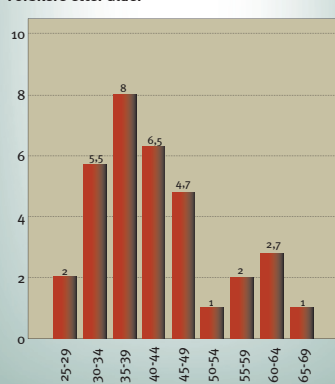
Forskerkompetanse etter kjønn

Fagområder etter kjønn

Forskere etter alder

mentsstillinger innen forskning, og fire, eller 66 %, av disse ble gitt til kvinner.

Studentstipendene som instituttet deler ut, er også en viktig måte å rekruttere nye forskere på. 6,2 av de 9,6 årsverkene som disse stipendene omfattet i 2006, ble gitt til kvinnelige mas vhet ved NUPI som i mange sektorer i samfunnet. Økende andel kvinnelige forskere og flere kvinnelige ledere er tiltakene som skal bidra til å rette noe på skjevhetene allerede i 2007.

Av NUPIs stab på 70 ansatte og stipendiater er om lag 10 prosent personer med innvandrerbakgrunn. Seniorpolitikken er generelt godt ivaretatt ved NUPI gjennom iverksetting av ulike tiltak med sikte på å holde medarbeidere i arbeid til minimum fylte 67 år.

NUPI mister dessverre sin høyt aktede direktør Sverre Lodgaard, etter at han har bedt styret om avløsning etter nærmere 10 år i stillingen. Ny direktør vil bli rekruttert medio 2007.

Arbeidsmiljø og HMS-arbeidet

Arbeidsmiljøet ved instituttet er godt, noe som ble dokumentert etter en helse- og arbeidsmiljøundersøkelse senhøsten 2005. Det legemeldte sykefraværet for perioden 01.10.2005–30.09.2006 var i snitt på 2,8 %, som er godt under målsettingen på 4,0 %.

NUPI er IA-bedrift og medlem av Oslo HMS-senter, og instituttet har hatt nytte av begge disse kontaktpunktene i løpet av året.

HMS-systemet ved NUPI skal sikre at instituttets helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid utføres i henhold til gjeldende lovgivning og bidra til at medarbeiderne har de best mulige arbeidsvilkår med hensyn til helse, miljø og sikkerhet. Arbeidet på dette feltet har i 2006 fulgt gjeldende planer, med fokus på luftkvalitet og inneløst klima, ergonomi og det psykososiale miljøet. Resultatet av arbeidsmiljøundersøkelsen høsten 2005 har blitt fulgt opp i 2006.

NUPIs virksomhet påvirker i liten grad det ytre miljø. Instituttet har imidlertid inkludert miljøledelse i

sine styringssystemer og vil bestrebe seg på å redusere energiforbruk, papirbruk og avfallsmengde.

Samfunnssikkerhet og beredskap

NUPI utarbeidet i 2005 og har siden gjennomført vurderinger av *Beredskapsplan: Varslings- og etableringsplan ved kriser og katastrofer i fredstid*. Dette planverket er utarbeidet for å benyttes ved håndtering av ulike typer alvorlige krisesituasjoner. Dette er situasjoner som kan utgjøre en umiddelbar trussel mot liv, helse eller store materielle verdier.

* * *

2006 viste en god tilgang på oppdrag og fortsatt stor etterspørsel etter NUPIs kompetanse i media. Styret legger til grunn at dette er tegn på at instituttet fyller viktige funksjoner og behov hos en rekke grupper i det norske samfunnet. Det må imidlertid arbeides kontinuerlig for å sikre flere oppdrag av lengre varighet for å oppnå en tilfredsstillende planleggingshorisont.

Resultatregnskap

Resultatregnskap pr.: 31.12.2006

	Note	2006	2005
Driftsinntekter		17 286 793	16 318 774
Inntekt fra bevilgninger	1	31 907 741	35 519 652
Tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer	1	964 651	1 007 688
Salgs- og leieinntekter	1	3 892 124	2 182 366
Andre driftsinntekter	1	54 051 309	55 028 480
Sum driftsinntekter			
Driftskostnader		28 041 914	26 910 786
Lønn og sosiale kostnader	2	25 663 658	26 304 800
Andre driftskostnader	3	630 153	418 666
Avskrivninger	4	54 335 725	53 634 252
Sum driftskostnader			
Ordinært driftsresultat		-284 416	1 394 228
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	5	25	34
Finanskostnader	5	394	294
Sum finansinntekter og finanskostnader		-368	-260
Resultat av ordinære aktiviteter		-284 784	1 393 968
Avregninger			
Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet (nettobudsjetterte)	7	509 000	-509 000
Sum avregninger		509 000	-509 000
Periodens resultat		224 216	884 968
Disponeringer: overført til virksomhetskapital	6	224 216	884 968

Balanse pr.: 31.12.2006

	Eiendeler	Note	31.12.2006	2005
A. Anleggsmidler				
Varige driftsmidler				
It- og kommunikasjonsutstyr	4		883 166	875 426
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4		626 968	762 501
Sum varige driftsmidler			1 510 134	1 637 927
Sum anleggsmidler			1 510 134	1 637 927
B. Omløpsmidler				
I Fordringer				
Kundefordringer	8		2 219 758	2 213 218
Andre fordringer	9		614 731	698 956
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	10		1 093 681	1 338 767
Sum fordringer			3 928 170	4 250 940
I Kasse og bank				
Bankinnskudd	11		20 463 579	19 058 371
Andre kontanter og kontantekvivalenter	11		990	528
Sum kasse og bank			20 464 569	19 058 899
Sum omløpsmidler			24 392 739	23 309 839
Sum eiendeler			25 902 873	24 947 766

Balanse pr.: 31.12-2006

	Virksomhetskaptal og gjeld	Note	31.12.2006	2005
C. Virksomhetskaptal				
I Opptjent virksomhetskaptal				
Opptjent virksomhetskaptal	6		3 234 163	3 009 947
Sum opptjent virksomhetskaptal			3 234 163	3 009 947
Sum virksomhetskaptal			3 234 163	3 009 947
D. Gjeld				
I Avsetning for langsiktige forpliktelseser				
Forpliktelseser knyttet til anleggsmidler	4, 5		1 510 134	1 637 927
Sum avsetning for langsiktige forpliktelseser			1 510 134	1 637 927
II Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld			2 105 421	5 960 943
Skyldig skattetrekk			1 098 526	834 392
Skyldige offentlige avgifter			920 650	224 243
Avsatte feriepengeser			2 350 399	2 287 919
Forskuddsbetalte, ikke opptjenteser inntekteser	10		14 271 347	9 981 374
Annes kortsiktig gjeld	12		412 233	502 020
Sum kortsiktig gjeld			21 158 576	19 790 892
III Avregning med statskassen				
Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet (nettobudsjetterte)	7			509 000
Sum			0	509 000
Sum gjeld			22 668 710	21 937 819
Sum virksomhetskaptal og gjeld			25 902 873	24 947 766

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med Statlige Regnskapsstandarder (SRS) og veiledningsnotater som er utarbeidet i forbindelse med utprøving av periodiseringsprinsippet i utvalgte statlige virksomheter.

Åpningsbalanse. De statlige virksomheter som deltar i Periodiseringsprosjektet har pr 1.1.2005 etablert åpningsbalanser basert på de retningslinjer som er gitt av Finansdepartementet. Ved utarbeidelse av åpningsbalansen er det lagt til grunn at bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi prinsippet representerer verdien for fysiske eiendeler, mens virkelig verdi benyttes når det gjelder finansielle eiendeler.

Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger og infrastruktur er gjenanskaffelsesverdien dels basert på estimater utarbeidet og dokumentert av virksomheten selv, og dels på kvalitetssikring fra og verdivurderinger utarbeidet av uavhengige tekniske miljøer. Verdi knyttet til nasjonaleiendom og kulturminner, samt kunst og bøker er i utgangspunktet ikke inkludert i åpningsbalansen. Slike eiendeler er kun inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for virksomheten.

Finansieringen av anleggsmidler (ekskl. finansielle anleggsmidler), som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidler som finansieringen dekker.

For omløpsmidler, kortsiktig gjeld samt eventuelle øvrige forpliktelser som inkluderes i åpningsbalansen, er virkelig verdi benyttet som grunnlag for verdsettelsen.

Det netto finansieringsbehov, som teknisk oppstår som følge av at slike periodiserte poster inkluderes i balansen for første gang, er klassifisert som periodisert mellomværende med statskassen.

Kostnader. Utgifter som vedrører transaksjonsbaserte inntekter, er kostnadsført i samme periode som tilhørende inntekt. Utgifter som finansieres ved bevilgning, er kostnadsført i den periode da aktivitetene som bevilgningen er forutsatt å finansiere, er utført.

Pensjoner. Det er i Periodiseringsprosjektet lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Det er således *ikke* foretatt beregning eller avsetning for eventuell over-/ underdekning i pensjonsordningen tilsvarende NRS nr 6. Årets pensjonskostnad fremkommer derfor som årlig premiebeløp til SPK.

Transaksjonsbaserte inntekter.

Inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Transaksjonsbaserte inntekter er resultatført på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Inntekter fra bevilgningsfinansierte

aktiviteter. Bevilgninger er inntektsført i den periode da aktiviteten som bevilgningen er forutsatt å finansiere er utført, dvs. i den periode kostnadene påløper. Bevilgninger som ikke er benyttet ved regnskapsavslutningen, resultatføres ikke.

Klassifisering og vurdering av balanseposter.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående.

NUPI ble nettobudsjettert i 1997. I den forbindelse ble det etablert en egenkapital eller virksomhetskaper for instituttet. Dette ut fra at Stortinget i budsjettproposisjonen spesifiserte et unntak for gjeldende bevilgningsreglement. NUPI har senere operert med virksomhetskaper i sine regnskaper.

Varige driftsmidler. Varige driftsmidler er balanseført og avskrives over driftsmidlets forventede levetid. For å utligne resultatvirkningen av avskrivninger bokføres en tilsvarende inntekt som reduserer forpliktelsen som ble etablert på investeringsstidspunktet.

FINANSIERING AV PERIODISERTE POSTER.

Omløpsmidler/kortsiktig gjeld:

Nettobeløpet av alle balanseposter, med unntak av varige driftsmidler, dekkes av den opptjente virksomhetskaper. Virksomhetskaper gir således et uttrykk for statens eierkapital vedrørende kortsiktige poster og eventuelle finansielle anleggsmidler.

Anleggsmidler: Balanseført verdi av varige driftsmidler har motpost i regnskapslinjen *forpliktelse knyttet til anleggsmidler*. Dette representerer finansieringen av disse anleggsmidlene. Ved

tilgang av varige driftsmidler balanseføres anskaffelseskostnaden. Samtidig skal anskaffelseskostnaden gå til reduksjon av resultatposten *inntekt fra bevilgninger* og til økning av balanseposten *forpliktelse knyttet til anleggsmidler*.

Avskrivninger av anleggsmidler kostnadsføres. I takt med gjennomført avskrivning inntektsføres et tilsvarende beløp under *inntekt fra bevilgning*. Dette gjennomføres ved en gradvis oppløsning av finansieringsposten *forpliktelse knyttet til anleggsmidler*. Konsekvensen av dette er at summen av varige driftsmidler alltid vil være fullfinansiert ved *forpliktelse knyttet til anleggsmidler*.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende bokført verdi av forpliktelse knyttet til anleggsmiddelet på realisasjonstidspunktet inntektsføres.

Fordringer. Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Selvassurandørprinsipp. Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning. Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Ordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

NUPI tilføres likviditet løpende gjennom året i henhold til utbetalingsplan fra overordnet fagdepartement. Virksomheten disponerer en egen oppgjørskonto i konsernkontoordningen i Norges Bank. Denne renteberegnes ikke. For nettobudsjetterte virksomheter beholdes likviditeten ved årets slutt.

Kontantstrømoppstilling. Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den *indirekte* modellen tilpasset statlige virksomheter.

Note 1. Spesifikasjon av driftsinntekter

	2006	2005
<i>Inntekt fra bevilgninger</i>		
Årets bevilgning fra Fagdepartement	17 159 000	16 623 000
- brutto benyttet til investeringsformål / varige driftsmidler av årets bevilgning / driftstilskudd	-502 360	-722 892
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger)	630 153	418 666
Sum inntekt fra bevilgninger	17 286 793	16 318 774
<i>Tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer / etater</i>		
Utenriksdepartementet	22 701 941	24 935 650
Norges Forskningsråd	5 302 258	7 374 452
Forsvarsdepartementet	1 761 712	1 734 073
Justisdepartementet	968 296	486 998
Andre statlige oppdragsgivere	1 173 533	988 479
Sum tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer / etater	31 907 741	35 519 652
<i>Salgs- og leieinntekter</i>		
Salg av publikasjoner	884 855	974 154
Andre inntekter	79 796	33 534
Sum salgs- og leieinntekter	964 651	1 007 688
<i>Andre inntekter:</i>		
Tilskudd og overføringer fra private oppdragsgivere	3 124 873	1 504 945
Tilskudd og overføringer fra utenlandske oppdragsgivere	767 251	677 421
Sum andre inntekter	3 892 124	2 182 366
Sum driftsinntekter	54 051 309	55 028 480

Note 2. Lønn og sosiale kostnader

	2006	2005
Lønninger	18 906 431	18 381 471
Feriepenger	2 122 410	2 057 011
Arbeidsgiveravgift	3 149 768	3 105 510
Pensjonskostnader*	1 947 308	1 999 663
Sykepenger og andre refusjoner	-598 070	-650 095
Andre oppgavepliktige ytelser	1 442 970	719 550
Andre personalkostnader	1 071 097	1 297 676
Sum lønnskostnader	28 041 914	26 910 786
Antall årsverk	63	65

Nærmere om pensjonskostnader. Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2006 har vært 12,42 prosent. Premiesatsen for 2005 var 12,3 %. Det vises for øvrig til prinsippnote om pensjoner.

Note 3. Andre driftskostnader

	2006	2005
Husleie	4 152 868	4 082 772
Felleskostnader	822 634	837 542
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	591 698	478 912
Mindre utstyrsanskaffelser, tele og EDB-drift mv.	1 067 354	932 341
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	371 291	105 911
Reiser og diett	2 537 616	3 936 093
Overført samarbeidspartnere	12 253 030	11 375 856
Trykking, kopiering og utsendelse	1 384 286	1 465 179
Seminar, konferanse og møteutgifter	1 349 219	2 064 010
Bibliotek: aviser, bøker og tidsskrifter	608 312	725 078
Øvrige driftskostnader	525 350	301 106
Sum andre driftskostnader	25 663 658	26 304 800

Posten «Overført samarbeidspartnere» er knyttet til prosjekter hvor NUPI har en koordinatørrolle. I 2006 gjaldt dette i hovedsak programmet «Training for Peace», men også konsortiet om terrorisme og internasjonal kriminalitet, utdanningsprosjekt i Ukraina, samarbeidsprosjekt om «Nordområdene» og Bosnia-programmet.

Note 4. Varige driftsmidler

	It- og kommunikasjon	Annet inventar og utstyr	Sum
Anskaffelseskost 31.12.2005	1 158 559	898 034	2 056 593
Tilgang i 2006	502 360	0	502 360
Avgang anskaffelseskost i 2006	0	0	0
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2006	1 660 919	898 034	2 558 953
Akkumulerte nedskrivninger pr 31.12.2005	0	0	0
Nedskrivninger i 2006	0	0	0
Akk avskrivninger 31.12.2005	283 133	135 533	418 666
Ordinære avskrivninger i 2006	494 620	135 533	630 153
Akk. avskrivninger avgang i 2006	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2006	883 166	626 968	1 510 134
Avskrivningssatser (levetider)	3-5 år lineært	10 år lineært	

Note 5. Finansinntekter og finanskostnader

	2006	2005
<i>Finansinntekter</i>		
Renteinntekter	25	22
Agio gevinst		12
Sum finansinntekter	25	34
<i>Finanskostnader</i>		
Rentekostnad	236	126
Agio tap	158	436
Sum finanskostnader	394	562
Beregnet rentekostnad på investert kapital*:	51 156	

*Beregnet rentekostnad på investert kapital skal kun gis som noteopplysning. Den beregnede rentekostnaden er ikke regnskapsført.

Grunnlag beregning av rentekostnad på investert kapital [forts. note 5]:

	2005	2006	Gjennomsnitt i perioden
Balanseført verdi immaterielle eiendeler	0	0	0
Balanseført verdi varige driftsmidler	1 637	1 510	1 574 030
Sum	927	134	1 574 030
	1 637	1 510	
	927	134	
Antall måneder på rapporteringstidspunktet:			12
Gjennomsnittlig kapitalbinding i år 2006:			1 574 030
Fastsatt rente for år 2006:			3,25 %

Note 6. Annen opptjent virksomhetskaper [nettobudsjetterte virksomheter]

Nettobudsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskaper innenfor den bevilgningsfinansierte virksomheten, se note 7. Opptjent virksomhetskaper tilsvarer dermed resultatet fra den eksternt finansierte virksomheten.

Annen opptjent virksomhetskaper 31.12.2005	3 009 948
Overført fra årets resultat	224 216
Annen opptjent virksomhetskaper 31.12.2006	3 234 163

NUPI ble nettofinansiert i 1997. I den forbindelse ble det etablert en egenkapital eller virksomhetskaper for instituttet. Dette ut fra at Stortinget i budsjettproposisjonen spesifiserte et unntak for gjeldende bevilgningsreglement. NUPI har senere operert med virksomhetskaper i sine regnskaper.

Note 7. Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet [nettobudsjetterte virksomheter]

	2006	2005	Endring
<i>Inntektsført bevilgning:</i>			
Fagdepartementet			
Basisbevilgning KD	0	509 000	509 000
Sum fagdepartementet	0	509 000	509 000
Sum avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet	0	509 000	509 000

Note 8. Kundefordringer

	2006	2005
Kundefordringer til pålydende, abonnent	24 532	42 254
Kundefordringer til pålydende, oppdrag	2 195 226	2 170 964
Sum kundefordringer	2 219 758	2 213 218

Note 9. Andre kortsiktige fordringer

	2006	2005
<i>Fordringer</i>		
Reiseforskudd	146 592	151 387
Forskuddbetalte kostnader: Abon. aviser/tidsskrifter, lisenser	383 138	547 569
Andre fordringer: NAV refusjoner	85 001	0
Sum	614 731	698 956

Note 10. Opptjente, ikke fakturerte inntekter / Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter

	2006	2005
<i>Opptjente, ikke fakturerte inntekter</i>		
Tilskudd og overføringer fra Utenriksdepartementet	113 159	804 346
Tilskudd og overføringer fra Norges Forskningsråd	549 372	525 687
Tilskudd og overføringer fra Forsvarsdepartementet	60 270	
Tilskudd og overføringer fra Justisdepartementet		8 734
Tilskudd og overføringer fra private oppdragsgivere	305 095	
Tilskudd og overføringer fra utlandske oppdragsgivere	65 785	
Sum fordring	1 093 681	1 338 767
<i>Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter</i>		
Tilskudd og overføringer fra Utenriksdepartementet	8 385 310	4 305 093
Tilskudd og overføringer fra Norges Forskningsråd	966 613	1 568 901
Tilskudd og overføringer fra Forsvarsdepartementet	2 362 344	2 457 786
Tilskudd og overføringer fra Justisdepartementet	134 062	516 156
Tilskudd og overføringer fra private oppdragsgivere	368 911	215 801
Tilskudd og overføringer fra utlandske oppdragsgivere	1 064 090	737 298
Tilskudd og overføringer fra andre statlige oppdragsgivere	990 017	180 339
Sum gjeld	14 271 347	9 981 374

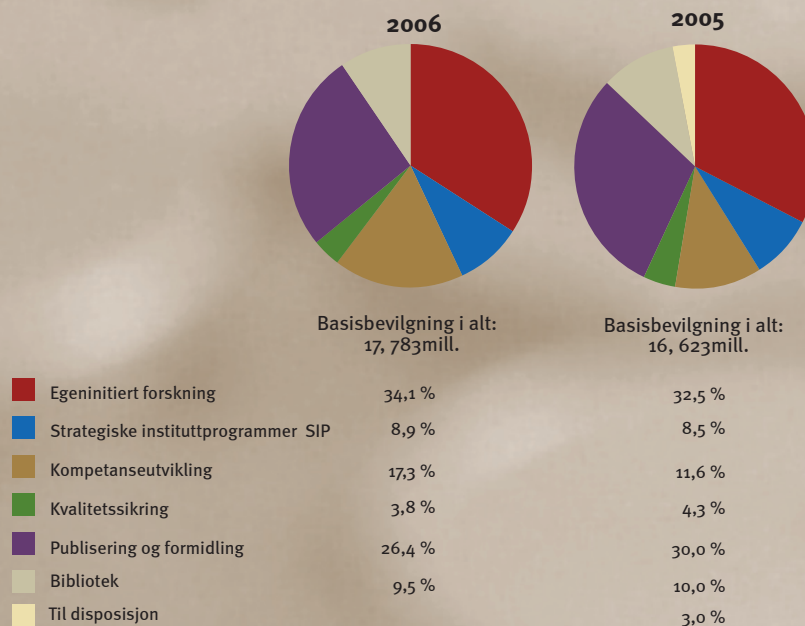
Note 11. Bankinnskudd, kontanter og lignende

	2006	2005
Innskudd statens konsernkonto (nettobudsjetterte virksomheter)	20 463 579	19 052 890
Øvrige bankkonti	0	5 481
Håndkasser og andre kontantbeholdninger	990	528
Sum bankinnskudd og kontanter	20 464 569	19 058 898

Note 12 Annen kortsiktig gjeld

	2006	2005
<i>Gjeld</i>		
Skyldig lønn	39 750	373 730
Skyldige reiseutgifter	212 830	140 765
Annen gjeld til ansatte	0	-12 475
Skyldig gruppeliv	29 898	0
Arb.g.andel SPK innskudd	129 755	0
Sum	412 233	502 020

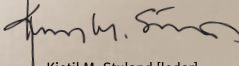
Fordelingen av basisbevilgning

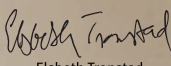

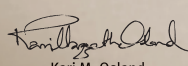
NUPIs inntekter - ulike kilder

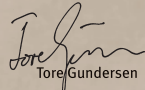
	2006	2005	2004	2003	2002	2001
Utdannings- og forskningsdepartementet	32,0 %	29,7 %	29,6 %	33,6 %	33,2 %	37,5 %
Utenriksdepartementet	42,0 %	45,3 %	38,0 %	32,0 %	32,3 %	28,8 %
Forsvarsdepartementet	3,3 %	3,2 %	5,5 %	3,9 %	4,8 %	6,3 %
Norges Forskningsråd	9,8 %	13,4 %	16,3 %	18,5 %	18,8 %	17,8 %
Andre departementer	4,0 %	2,7 %	4,5 %	3,5 %	1,7 %	1,6 %
Norsk næringsliv	5,8 %	2,7 %	2,7 %	1,8 %	1,6 %	1,9 %
Utenlandske kilder	1,4 %	1,2 %	1,7 %	4,1 %	5,0 %	3,4 %
Salg av publikasjoner	1,6 %	1,8 %	1,7 %	2,4 %	2,5 %	2,6 %
Andre inntekter	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,2 %	0,1 %	0,1 %

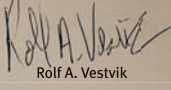
Styret per 01. 01. 2007

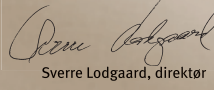

 Kjetil M. Stuland [leder]

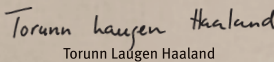

 Elsbeth Tronstad

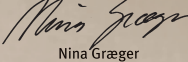

 Kari M. Osland

 Tore Gundersen

 Rolf A. Vestvik

 Sverre Lodgaard, direktør

 Torunn Laugen Haaland

 Nina Græger

Direktørens utsyn

Sverre Lodgaard | Direktør, NUPI

Årsrapporten redegjør for et bredt engasjement i forskning og informasjon om internasjonale og utenrikspolitiske spørsmål. For å klargjøre profilen kan det derfor være nyttig å minne om felt vi *ikke* er engasjert i. Vi forsker ikke på menneskerettigheter og miljøspørsmål, og vår kompetanse på sør- og østasiatiske spørsmål er begrenset til noen nisjer. Vi har heller ingen ekspertise i folkerett.

Norge har egne institutter for menneskerettigheter og miljøspørsmål. NUPI bygger på deres arbeid og på internasjonale kilder. I Sør- og Øst-Asia springer vår kompetanse ut av forskningsprogrammer om internasjonal handel, spredning av atomvåpen og sikkerhetspolitikk, men landkompetanse har vi ikke. Dette er utilfredsstillende.

Folkeretten er særlig viktig for Norge. Vi har omfattende rettslige krav på sjøområder og kontinentalsokkel i nord, og en generell interesse av internasjonale regler, normer og standarder for å øke forutsigbarheten i internasjonalt samkvem og begrense maktens vilkårlighet i internasjonal politikk. NUPI har derfor nær kontakt med folkerettssekspert ved Universitetet i Oslo og i Utenriksdepartementet, og oppmuntrer til samarbeid mellom jurister og statsvitere.

I 2006 startet NUPI et nytt program om energi og internasjonal politikk. Det eksisterer et globalt marked for olje, og snart også for gass etter hvert som LNG-produksjonen øker, men alle som *kan* legge politiske føringer på markedet, ser ut til å gjøre det. Stikkord er Russland og Gazprom, Kinas økonomiske incentiver for å få avtaler med så mange leverandører som mulig og USAs fysiske kontroll med trafikken i Den persiske gulf. Vårt program har to geografiske nedslagsfelt: nordområdene og Midtøsten. Nordområdene er ikke bare en ny energiprovins, men også et nytt geopolitisk nedslagsfelt. Geopolitikken dreier seg først og fremst om energiforsyninger og energisikkerhet, og i nord er den dessuten knyttet til store uløste grensespørsmål.

Én del av NUPIs forskning dreier seg om internasjonal politikk og økonomi. En annen gjelder norsk utenrikspolitikk. Den første består av et sett vel definerte programmer som avstemmes mot hverandre over avdelingsgrensene. Den andre har vært mer oppstykket og ad hoc, avhengig av etterspørselen fra brukerne. I norsk utenrikspolitikk har det vært vanlig å vurdere saker og sektorer hver for seg, mens andre land har vært flinkere til å se viktige spørsmål i bredere, sektorovergripende sammenheng. Det er lett å skjønne hvorfor det er blitt slik: Etter noen tiår med uten-

forskning gikk det unge Norge rett inn i den kalde krigens rigiditeter, hvor små land ble holdt på plass og oppfinnsomhet frarådet. Nå står vi friere til å lage koplinger over sektorgrensene og utvikle helhetsperspektiver på utenrikspolitikken. NUPI vil bidra til dette.

Grunnforskningen ved et institutt som NUPI gir oppmerksomhet omkring teorier, metoder og begreper som er viktig for å få fram best mulig

anvendt forskning, som etterspørres både av privat og offentlig sektor. God forskning skal også kaste lys over utviklingstrekk og problemer i samtiden og bidra til en kvalifisert offentlig debatt, som er en forutsetning for en kvalifisert utenrikspolitikk. For NUPIs del munner dette ut i en høy profil i det offentlige rom. Til forskjell fra andre institutter er vår formålsparagraf todelt – forskning og informasjon – og vi driver et omfattende informasjonsarbeid rettet mot norsk offentlighet gjennom instituttets tidsskrifter, artikkelserien *Hvor bender det?*, bidrag i aviser, radio og tv, og på andre vis. Vi gir også talerstol til statsledere som er på besøk i Norge, arrangerer rundebordskonferanser med internasjonale tjenestemenn, politikere og journalister, deltar i rådslag i forbindelse med norske utenlandsengasjementer etc. Slike funksjoner, som ligger i forlengelsen av forskningsvirksomheten, er også en vesentlig del av vår hverdag og identitet.

God forskning skal også kaste lys over utviklingstrekk og problemer i samtiden og bidra til en kvalifisert offentlig debatt, som er en forutsetning for en kvalifisert utenrikspolitikk

EUs sikkerhets- og forsvarspolitik: middelvei med fransk vri

Kristin M. Haugevik | NUPI

EUs felles sikkerhets- og forsvarspolitik (ESDP) er blitt en realitet de senere årene. Ikke minst har gjennomføringen av EUs første militære operasjoner – hvor også Norge har bidratt med personell – bekräftet EUs vilje og potensial til å bli en global sikkerhetsaktør. Men hvem legger premissene for ESDPs utvikling? Er ESDP, slik mange mener, først og fremst et «minste felles multiplum» mellom de sterkeste EU-landenes interesser?

Det er særlig to EU-land som har vært sentrale i denne sammenhengen. Både Frankrike og Storbritannia har spilt avgjørende roller i utviklingen av ESDP, både hva gjelder institusjonelle spørsmål og konkrete finansielle og personellmessige bidrag til militære operasjoner. Riktignok på svært ulike måter: Mens Frankrikes klare målsetting tradisjonelt har vært en autonom og handlekraftig (og dermed mer overnasjonal) europeisk sikkerhets- og forsvarspolitik, har målet for Storbritannia snarere vært å begrense britisk suverenitetsavgivelse og beskytte Natos posisjon som den viktigste sikkerhets- og forsvarsalliansen i Europa. Mye tyder imidlertid på at Storbritannia har beveget seg mer i Frankrikes retning de senere årene.

For det første har britisk suverenitet i sikkerhets- og forsvarsspørsmål i økende grad blitt delegert til EU-nivå de senere år. Flere offisielle EU-dokumenter stadfester at målsettingen for ESDP er autonomi og handlekraft – slik Frankrike har gått inn for. Videre har beslutningsprosesser i økende grad blitt flyttet til Brussel gjennom opprettelse av politiske og militære institusjoner og den økende synliggjøringen av EUs utenriks- og sikkerhetspolitiske koordinator, Javier Solana. Innholdet i den ikke-vedtatte forfatningstraktaten tyder dessuten på aksept blant EUs 27 statsledere for at denne utviklingen skal fortsette. Samlet bidrar disse momentene til å styrke argumentet om at britisk sikkerhets- og forsvarspolitik i noen grad er blitt «europeisert».

For det andre reflekterer den offisielle britiske debatten omkring disse spørsmålene større endringer enn den franske de siste ti årene. Målsettingene for ESDP, først nedfelt i den banebrytende fransk-britiske Saint Malo-erklæringen av 1998 og senere i påfølgende EU-dokumenter, samsvarer godt med tradisjonelt uttalte franske preferanser for en

uavhengig og handlekraftig europeisk sikkerhets- og forsvarspolitik. Den britiske regjeringen hadde følgelig en større utfordring enn den franske med å forsvare det nye veivalget. Statsminister Tony Blair valgte likevel å møte denne utfordringen, tross skepsis både fra amerikansk og fra offisielt Nato-hold, og ikke minst fra den hjemlige befolkning og presse. Ikke bare inneholder den britiske sikkerhets- og forsvarsdebatten i dag langt flere referanser til Europa og EU enn tidligere; Blair har gjentatte ganger understreket behovet for ny tenkning rundt europaspørsmålet og etablering av en ny europeisk sikkerhetsidentitet.

Når det gjelder finansiering av EUs første militære operasjoner og bidrag på personell- og utstyrssiden, er tendensen mindre entydig. Den største utgiftsposten i slike operasjoner, nemlig personell og utstyr, er fremdeles underlagt det enkelte bidragsytende land slik Storbritannia har vært tilhenger av. Samtidig er det viktig å merke seg at finansieringen av ESDP faktisk er blitt mer institusjonalisert de senere år, gjennom finansiering av operasjoner over det felles EU-budsjettet, opprettelse av et felles finansieringsorgan og ved at enkelte fellesutgifter belastes alle «medbestemmende» medlemsland.

Videre har særlig Frankrike hatt viktige, til dels avgjørende, bidrag til EUs første militære operasjoner. Storbritannia har imidlertid kommet stadig sterkere på banen. Først forsiktig med en mindre andel styrker til EUs første militære operasjon, Concordia i Makedonia i 2003. Deretter samme år bidro britene med en økt andel til operasjon Artemis i Kongo, som også var EUs første autonome militæroperasjon. I EUs tredje og hittil største militæroperasjon, Althea, som fremdeles pågår i Bosnia-Hercegovina, er Storbritannia en av de mest sentrale bidragsyterne.

Storbritannias opprinnelige preferanser for et mellomstatlig ESDP i komplementær harmoni med Nato er altså blitt utfordret de senere år. Samtidig har Frankrike litt etter litt fått gjennomslag for sin visjon om et mer uavhengig og handlekraftig EU i sikkerhets- og forsvarsspørsmål. Dermed ser ESDP ut til å være mer enn bare et minste felles multiplum mellom sterke EU-lands preferanser. Beskrivelsen av ESDP som en middelvei med fransk vri gir faktisk langt på vei mening.

Demokratiutvikling, statsbygging og bistand

Stein Sundstøl Eriksen og Kari M. Osland

Demokratiutvikling og statsbygging har gjennom de siste 10–15 årene i økende grad blitt trukket frem av våre politikere som prioriterte oppgaver for Norges utenriks- og sikkerhetspolitikk. De nevnes ofte samtidig som vesentlige komponenter ved gjenoppbygging etter krig og konflikt, men uten videre utdyping. Men hva betyr egentlig demokratiutvikling og statsbygging? Under hvilke betingelser er statsbygging og demokratiutvikling mulig? Hva er sammenhengen mellom dem? Må statsbygging finne sted før demokratiet kan etableres? Og ikke minst: Hvilken rolle kan bistand utenfra spille i å etablere effektive stater og demokrati?

Statsbygging handler om å sentralisere makt. Staten må etablere monopol på legitim bruk av voldsmakt, kontroll over sitt territorium og settes i stand til å håndheve lover og regler slik at den kan gjennomføre sin politikk. Dette krever et sett rimelig effektive nasjonale institusjoner (byråkrati, rettsapparat, politi etc.). I mange utviklingsland – og særlig i land som har gjennomgått krig og konflikt – er disse institusjonene svake og ineffektive. Denne erkjennelsen, og at økonomisk utvikling og effektiv tjenesteyting forutsetter en velfungerende stat, ligger til grunn for Norges og andres givernes satsing på bistand til statsbygging. Slik bistand dreier seg gjerne om kapasitetsbygging, korrupsjonsbekjempelse, desentralisering og reformer av offentlig forvaltning (inkludert sikkerhetssektoren).

Demokratiutvikling handler om å fremme folkelig kontroll over statlige institusjoner. I tillegg til frie og demokratiske valg dreier det seg om etablering av gjennomsiktighet og innsyn i politiske beslutningsprosesser, og om å fremme bred politisk deltakelse gjennom et engasjert sivilsamfunn. Selv om mange land i dag formelt har demokratiske systemer og frie valg, er demokratiet likevel mangelfullt flere steder. Mange givere har engasjert seg i dette og gitt støtte til reformer av offentlige institusjoner og til frivillige organisasjoner som kan bidra til å øke befolkningens muligheter til å øve politisk innflytelse.

Forholdet mellom demokratisering og statsbygging er imidlertid sammensatt. På den ene siden er en velfungerende stat en forutsetning for et velfungerende demokrati. Hvis staten ikke er i stand til å gjennomføre den politikken innbyggerne ønsker, hjelper det lite at politikken er vedtatt gjennom demokratiske prosedyrer. Samtidig kan det også være en motsetning mellom det å fremme demokrati og det å fremme statsbygging. Bistand til statsbygging kan, hvis den er vellykket, føre til at man styrker udemokratiske og korrupte regimer, og kanskje bidrar til at deres evne til å undertrykke egen befolkning blir større.

Både statsbygging og demokratisering finner sted gjennom konflikter og maktkamp mellom det styrende regimet og rivaler innenfor og utenfor statens territorium. Mulighetene for å skape velfungerende demokratiske stater avhenger først og fremst av sosiale og politiske forhold internt i det enkelte land. Det betyr at statsbygging og demokratisering forutsetter at det finnes sosiale grupper som ønsker dette og som har makt til å etablere det. Styrkeforholdet mellom ulike politiske grupperinger vil derfor være avgjørende for om det er mulig å etablere en stat som er både effektiv og demokratisk.

Siden de fleste er enige om at både statsbygging og demokratiutvikling er viktig, er det nærliggende å tenke at bistand til dette bør prioriteres. Det er imidlertid ikke sikkert at bistand egner seg til å fremme statsbygging og demokratiutvikling. En stat som er avhengig av bistand må stå til ansvar overfor givernes, som ofte stiller krav til hva bistanden skal brukes til og hva slags politikk som skal føres. Dette svekker båndene mellom staten og innbyggerne, og kan gjøre staten mindre lydhor overfor sin egen befolkning. I stedet for å føre en politikk i tråd med innbyggernes ønsker og prioriteringer kan staten bli presset til å oppfylle givernes krav, noe som undergraver statens legitimitet. Dette kan i sin tur svekke både staten og demokratiet.

Hva betyr dette for hvordan givene skal forholde seg? For det første betyr det at slik bistand krever tålmodighet og må være langsiktig. Erfaringer fra ulike deler av verden tyder på at statsbygging og demokratisering er langvarige og konfliktfylte prosesser. For det andre betyr det at de vil være svært ressurskrevende. Siden det er lite sannsynlig at noen enkelt stat vil være villig til å bruke tilstrekkelige ressurser, betyr det at internasjonal samordning vil være nødvendig. Sist men ikke minst betyr det at bistand til både statsbygging og demokratisering må

være forankret i grundige analyser av maktforhold i det enkelte land, som vurderer hvorvidt det finnes tilstrekkelig innflytelsesrike grupper som har en interesse i statsbygging og demokratisering. Lærdommer fra reform av sikkerhetssektoren, eksempelvis, tilsier at det å sikre et slikt lokalt eierskap er en av nøklene. Hvis det ikke finnes indre krefter som ønsker slike endringer, er det lite man kan bidra med utenfra, og i så fall bør slik bistand ikke gis.

Forvaltning av petro-dollar når økonomisk rasjonalitet blir til politisk makt

Elana Wilson og Indra Øverland | NUPI

«Toppsjefene i Coca Cola og Exxon Mobil risikerer å bli kastet ut av styrene – av Kristin Halvorsen.» Sitatet er tatt fra *Dagens Næringsliv* 3/2-07 og illustrerer makten som ligger i Statens pensjonsfond – Utland, bedre kjent som «oljefondet». Denne makten ligger i skjæringspunktet mellom økonomiske og politiske tenkemåter, noe som gjør den spesielt interessant.

I et foredrag på NUPI høsten 2006 kom den amerikanske ambassadøren med bitende kritikk av at selskaper settes på en etisk svarteliste og kastes ut av porteføljen til oljefondet. Ambassadør Whitneys kritikk gikk spesifikt på uklarheter rundt måten 20 av 3000 selskaper som oljefondet har aksjer i, ble valgt ut for svartelisting, samt at en stor andel av disse selskapene er amerikanske. Ambassadøren la liten vekt på at flere av selskapene ikke hadde tatt seg bryet med å gi et ordentlig svar da de i forkant av svartelistingen ble kontaktet av pensjonsfondets etikkråd. Han fikk naturligvis tilsvar fra Finansdepartementet, som forsvarte både prosedyren for eksklusjon og myndighetenes rett til å gjøre sine investeringer i overensstemmelse med norske prioriteringer, politikk og verdier.

Denne diplomatiske bruduljen er interessant nok i seg selv, men berører også mer universelle spørsmål. Ambassadør Whitney argumenterte nemlig for at «... plikten til å opptre rettferdig er langt større når det dreier seg om en regjering og ikke bare en enkeltperson som anklager noen for manglende etikk. Det er én ting om en privatperson står opp om morgenen, leser avisen, bestemmer seg for at han eller hun av en eller annen grunn misliker et selskap og selger dets aksjer. Dette er en privat avgjørelse med begrenset virkning. Det er noe ganske annet når en stat – som Norge – foretar en offisiell og offentlig handling som innebærer anklager mot et utenlandsk selskap om manglende etikk og selger dets aksjer». Han konkluderte med å si: «Norge må erkjenne at [slike investeringsavgjørelser] utgjør offisielle statshandlinger og at prosessen derfor må være i overensstemmelse med universelle rettsstandarder.» Uansett om eksklusjon av selskaper er ment som en politisk handling eller ikke, så er det tydeligvis oppfattet slik. Som så ofte

i internasjonal politikk er persepsjonene like viktige som intensjonene.

Ambassadør Whitneys skille mellom private investorer på den ene siden og statlige investeringsfond på den andre reflekterer tilsynelatende av en ny gruppe maktaktører på den globale scene – de statskontrollerte investeringsfondene. Disse utgjør en ny og i stor grad utforsket kontaktflate mellom internasjonal finans og politikk.

De fleste er enige i at det er riktig å unngå statlige investeringer i selskaper som begår alvorlige menneskerettighetsbrudd eller som produserer masseødeleggelsesvåpen. Det er i takt med både den etiske diskursive trenden i internasjonalt næringsliv og Norges selvbylde som fredsnasjon og internasjonal vaktbikkje for menneskerettigheter. Slike etiske retningslinjer skaper imidlertid presedens og reiser viktige spørsmål av mer prinsipiell art om hvilke konsekvenser slik opphopning av kapital i statlige investeringsfond får. Hvilke verdier, mål og nasjonale selvbylde vil andre land med store eksportinntekter legge til grunn for sine investeringsstrategier? Hvilke politiske og økonomiske konsekvenser vil nye og uforutsigbare agendaer som ikke er relatert til overskudd og markedstenkning kunne ha internasjonalt?

Flere land har, grunnet høye råvarepriser og store overskudd i handelsbalansen, opprettet statlige «oljefond» de siste årene: Kasakhstan, Aserbajdsjan, Øst-Timor og Russland. Storeksportørene i Asia bruker også overskuddene i sine handelsbalanser med EU og USA til å samle fond. For en del av disse landene står Norge som et eksempel til etterfølgelse. I tillegg jobber norske myndigheter aktivt for å spre den norske modellen og fremme opprettelsen og utviklingen av oljefond i andre land, bl.a. gjennom Norad-programmet Olje for utvikling. Til grunn for ethvert oljefond ligger det et grunnleggende økonomisk rasjonale: å kompensere for sykliske variasjoner i prisene på råvarer, motvirke inflasjon og unngå såkalt hollandsk syke i økonomien. Slike fond er utvilsomt et gode for nasjonaløkonomien til land med store eksportinntekter, inkludert de mange fattige

u-landene som aldri har lyktes i å skape utvikling ut av naturrikdommen sin. Spørsmålet vi står overfor, og som få har belyst, er hvilke konsekvenser opprettelsen av store, statlige investeringsfond får på det internasjonale *politiske* nivået.

En russisk kommentator skrev nylig at «Norge nå er favorittksempelen til russiske finansfolk, innbefattet den russiske finansministeren Aleksej Kudrin». Russlands stabiliseringsfond hadde 1/3-07 en verdi på 640 milliarder NOK. Dette er ikke så skrekkelig mye i oljefondenes sumo-klasse, men tatt i betraktning at det russiske fondet ble opprettet så sent som i 2004 og at Russland er verdens nest største oljeeksportør, er det mulig at fondet vil vokse mye og raskt de kommende årene. Hvilke na-

sjonale verdier, målsetninger eller ønskede selvbilder vil ligge til grunn for Russlands bruk av oljefondet?

Spørsmålet om det politiske potensialet som ligger i disse redskapene for nasjonaløkonomisk styring, er prinsipielt viktig. Under de forrige pristoppene på olje strømmet såkalte petrodollar fra de arabiske landene inn i sveitsiske og andre bankkontoer for så å flomme ut som lån til fattige, ofte udemokratiske utviklingsland med manglende økonomisk styring. De lettlånte pengene spilte en sentral rolle i mange fattige lands kroniske gjeldskrise fra begynnelsen av 1980-tallet. Dagens petrodollar forvaltes på en mer økonomisk fornuftig måte, men fører derfor også med seg større politisk makt. Denne makten fortjener mer analyse og debatt enn det vi har sett til nå.

Tilbake til fremtiden

Fulvio Castellacci | NUPI

Norske høyteknologiske næringer er blant de mest innovative i Europa, viser den fjerde europeiske innovasjonsundersøkelsen (Community Innovation Survey) som ble offentliggjort for kort tid siden. Dette er stikk i strid med den siste OECD-rapporten om norsk økonomi.

I hvilke sektorer er innovasjonsevnen størst i norsk økonomi? Det tradisjonelle svaret er de råvarebaserte sektorene med oljebransjen i spissen. Høyteknologisk industri og tjenesteyting, derimot, anses som mindre innovative. Oppfatningen har vært at Norge ikke bare presterer dårligere enn andre utviklede økonomier, men til og med dårligere enn sine nordiske naboer. Noe spissformulert tilsier dette at myndighetene bør fokusere på høyteknologiske næringer, fremfor råvarebaserte og lavteknologiske – sistnevnte representerer fortiden og nåtiden, mens de første vil avgjøre fremtiden i norsk økonomi. Jeg kaller dette «olje for innovasjon»-argumentet.

OECD mot Eurostat

Eurostat har nylig offentliggjort resultatene fra den fjerde europeiske innovasjonsundersøkelsen. Undersøkelsen har blitt gjennomført i alle europeiske land i perioden 2002-2004 (CIS4). Resultatene gir ny informasjon om innovasjonsaktivitetene og yteevnen til tusenvis av bedrifter i Europa. Undersøkelsen gir oss muligheter til å sammenligne innovasjonsmønstre i ulike næringer – høyteknologi versus lavteknologi – samt innovasjonsevnen i de europeiske landene. Dataene fra innovasjonsundersøkelsen viser et svært interessant og overraskende mønster. Norske høyteknologiske sektorer ser ut til å være blant de mest innovative i Europa, mens mer tradisjonelle næringer skårer lavere enn sine europeiske motstykker på flere områder.

OECD-rapporten som ble lagt fram 30. januar i år, slår fast at Norge skårer lavt på innovasjon. En kritisk analyse av OECDs konklusjoner gir et helt annet bilde av innovasjonsevnen i norsk økonomi. Basert på innovasjonsundersøkelsen er det foretatt analyser på bakgrunn av ressursinnsats, samarbeidsmønstre, offentlig innsats og innovasjonsevne.

«Blant de tre beste i det meste ...»

I Norge bruker de mest kunnskapsintensive bedriftene innen servicesektoren (datatjenester, tekniske konsulent-tjenester, FoU) i gjennomsnitt 30 % av sin totale omsetning på innovative aktiviteter, mens tilsvarende næringer i europeiske land brukte i gjennomsnitt 20 %. Innen høyteknologisk industri (kjemikalier, elektronikk, etc.) er andelen utgifter til innovasjon nærmere 8 % mot et gjennomsnitt på 7% i EU). Av den totale ressursinnsatsen i innovasjon investerer norsk høyteknologisk industri og kunnskapsbaserte næringer rundt 80 % i FoU-aktiviteter, mot rundt 60 % i EU, og skårer ofte mye høyere enn sine nordiske naboer.

En analyse basert på bedriftenes evne til å utvikle og opprettholde et eksternt nettverk som muliggjør utveksling av avansert teknologisk kunnskap mellom leverandører, produsenter og brukere av nye produkter og tjenester, understreker tendensen. I høyteknologiske sektorer i Norge regner over 50 % av bedriftene brukere av ny teknologi som en viktig kilde til informasjon i sine innovasjonsaktiviteter, mens mer enn 10% regner universitetene som en viktig kilde (det tilsvarende gjennomsnittet for EU er henholdsvis 30 % og mindre enn 10 %). Hvis vi rangerer vesteuropeiske land etter disse indikatorene, er Norge blant de tre beste i mange sektorer, godt over sine skandinaviske naboer.

Sammenlignet med andre land i Europa, er Norge det landet hvor den største andelen innovative bedrifter har mottatt økonomisk støtte til teknologiske aktiviteter. Mellom 50 og 60 % av norske bedrifter i høyteknologiske næringer har fått midler gjennom offentlige støtteordninger. Den tilsvarende andelen i Europa er mindre enn det halve. Men bidrar denne offentlige støtten til økt innovasjonsaktivitet i privat sektor, eller bidrar den til å minske insentivet til å investere i innovative prosjekter – som OECD-rapporten mener har vært tilfelle i Norge?

Svaret kan ligge i å se nærmere på resultatene av *innovasjonen*. Utbyttet av innovasjonsaktivitetene er tross alt det avgjørende for bedriftene – uavhengig av ressursinnsats, samarbeidsavtaler, offentlig støtte, etc. Igjen er Norge godt plassert og ligger godt over det europeiske

gjennomsnittet. Norske høyteknologiske sektorer har stor tilbøyelighet og evne til å patentere sine innovasjoner: mellom 25 og 35 % av bedriftene i disse industriene har søkt om minst ett patent i perioden, mot 15-25 % i EU. Hvis vi ser på enda en indikator, andelen av omsetningen fra kommersialisering av nye produkter, er Norge igjen over det europeiske gjennomsnittet og rangert blant de tre beste i de fleste sektorgrupper, og langt over Sverige, Danmark og Finland.

Implikasjonene av nye tall

Hva forteller så disse tallene: Taler de til fordel for «olje for innovasjon»-argumentet? Eller er de en indikasjon på at dette argumentet ikke er velfundert? Begge deler. Norge er et svært innovativt land, noe disse dataene tyder på, og landets høyteknologiske profil er ikke begrenset til naturressursrelaterte næringer den er enda tydeligere for høyteknologisk industri og tjenesteytende næringer. Disse utgjør kjernen i den kunnskapsbaserte økonomien

og selve plattformen for en fremtidig konkurransedyktig økonomi. Dette taler til fordel for «olje for innovasjon»-argumentet.

På den annen side har vi i løpet av de siste tiårene sett at høyteknologisk industri gradvis har minsket sin andel av verdiskaping og sysselsetting i norsk økonomi, og er nå under hardt press grunnet den enorme veksten i olje- og gasssektoren. Høyteknologisk industri og tjenesteyting utgjør for tiden en relativt liten del av det totale BNP i Norge, og det er derfor lite sannsynlig at de vil bidra til en vekst i økonomien per i dag. Når oljealderen er over, har norsk økonomi behov for raske endringer i næringsstrukturen og må stole på en innovativ produktionsstruktur som er tuftet på andre kunnskapsintensive bransjer. Innovasjonsundersøkelsen tyder på at denne prosessen allerede er godt i gang.

Forskningspolitikk, Mars 2007

Avdeling for internasjonal politikk – et helhetlig blikk på de viktigste utviklingstrendene i internasjonal politikk

Reform av sikkerhetssektoren er i dag en forutsetning for utvikling i store deler av verden, sier **Ståle Ulriksen**, som leder Avdeling for internasjonal politikk.

Ledere

Ståle Ulriksen
Pernille Rieker [perm -10.09]

Medarbeidere i 2006

Anja Kristin Bakken, Benjamin de Carvalho, Nina Græger, Berit Ingjerd Grønne-
stad, Kristin Marie Haugevik, Henning Høgseth [politistipendiat], Halvard Leira, Morten Bremer Mærli, Kari M. Osland, Andreas Selliaas

På deltid eller i deler av året:

Tore Bjørge [20 %], Walter Carlsnaes [50 %], Liv Høivik [50 %], Janne Haaland Matlary [20 %], Iver B. Neumann [20 %], Anders G. Romarheim [-23.04], Ole Jacob Sending [perm fra september], John Kristen Skogan [perm fra juni], Anders C. Sjaastad, Henrik Thune [perm fra september]

Studentstipendiater

Lisbeth Aalberg [14.08-31.12], Linn Fossum Havelid [-31.05], Erik Martiniussen [28.02-], Gunhild Strand Molle [01.09-], Hege Kristin Ulvin [-31.05]

Hospitant

Claudia Morsut

I 2006 hadde *Avdeling for internasjonal politikk* seks doktorgradsstudenter, hvorav to leverte sin avhandling i løpet av året. I 2006 hadde avdelingen fem større satsingsområder:

Det strategiske instituttprogrammet «Hegemony and World Order», eller Hegemoniprogrammet (2003–2007), har særlig lagt vekt på teoretiske og historiske tilnærminger til hegemoni og globale makropolitisk utviklingstrekk. Programmet er i hovedsak finansiert av Norges forskningsråd og ble i 2006 ledet av Ole Jacob Sending og Iver B. Neumann. Nåværende leder er Nina Græger. I 2006 deltok også Benjamin de Carvalho (dr.grad), Kristin Marie Haugevik, Halvard Leira (dr.grad) og Henrik Thune (dr.grad).

Det strategiske instituttprogrammet «European Security: Europe as Actor and Arena», eller Europeisk

sikkerhet (2003–2006), har fulgt utviklingen av EUs og europeiske staters utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitikk. Programmet har bl.a. vært støttet av Norges forskningsråd og Forsvarsdepartementet. I 2006 deltok Walter Carlsnaes, Nina Græger (dr.grad), Kristin Marie Haugevik, Janne Haaland Matlary, Pernille Rieker, Andreas Selliaas (dr.grad) og Ståle Ulriksen.

Forskning på *internasjonal terrorisme* er organisert i et konsortium som drives av NUPI, Forsvarets forskningsinstitutt og Politihøgskolen i fellesskap. En rekke offentlige og private institusjoner er brukere og sponsorer. NUPIs bidrag til dette samarbeidet er primært analyser av kampen mot terrorisme og av potensialet for terroristers bruk av masseødeleggelsesvåpen. På sistnevnte område har avdelingen også en serie prosjekter på spredning av atomvåpen, analyser av ulike staters ikke-sprengningspolitikk og måter å styrke det internasjonale ikke-

spredningsregimet på. I 2006 var Anders G. Romarheim og Andreas Selliaas koordinatorene for konsortiet. Ellers deltok Tore Bjørgo, Sverre Lodgaard, Morten Bremer Mærli og John Kristen Skogan.

Forskning på forholdet mellom konflikt og utvikling har stått sentralt i flere av NUPIs avdelinger, og har da først og fremst dreid seg om studier av statsbygging og av sikkerhetssektoren. I 2006 ble det derfor etablert et program for studier av *sikkerhetssektorreform* (SSR) hvor de fleste avdelingene på instituttet er representert. Avdeling for internasjonal politikk har innenfor dette feltet særlig lagt vekt på studier av fredsoperasjoner og sikkerhetssektorreform. Disse har i hovedsak vært finansiert av Forsvarsdepartementet og Utenriksdepartementet. Fra avdelingen deltok Benjamin de Carvalho, Henning Høgseth, Kari M. Osland (dr.grad) og Ståle Ulriksen i 2006.

Studier av *norsk utenrikspolitikk, sikkerhetspolitikk og forsvarspolitikk* er også en sentral oppgave for mange av forskerne på avdelingen. Publikasjonene genereres ofte fra de andre forskningsprogrammene, men avdelingen har også en rekke selvstendige prosjekter som går i dybden på dette temaet.

Pågående prosjekter

2004–: Non-proliferasjon Ikke-spredningsprosjektet

Morten Bremer Mærli (prosjektleder) og *Sverre Lodgaard*. Prosjektet søker å identifisere ikke-sprednings-«policy» for gamle og nye atomtrusler. Finansiert av Utenriksdepartementet.

2005–2007: Maritime Security in Southeast Asia

Anders C. Sjaastad, John Kristen Skogan i samarbeid med Institute of Defence and Strategic Studies, Singapore. Om maritim sikkerhet og territoriale problemstillinger i de viktige havområdene i Sørøst-Asia. Finansiert av Utenriksdepartementet.

2006–2007: From British Empire to Anglo-American Hegemony

Kristin M. Haugevik. Analyse av Storbritannias motiver for å inngå et spesielt partnerskap med USA. Prosjekt under Hegemoniprogrammet.

2006–2007: The Spanish and Portuguese Empires

Benjamin de Carvalho. Prosjekt under Hegemoniprogrammet.

2006–2007: Explaining US Foreign Policy after 9/11 – policies, strategies and debates

Nina Græger. Prosjekt under Hegemoniprogrammet som analyserer hvordan konkrete utviklingstrekk, strukturer og prosesser på globalt og nasjonalt nivå har formet og endret amerikansk utenrikspolitikk etter 11. september 2001. Finansiert av Forsvarsdepartementet.

2006–2007: Leaving Terrorism Behind: Individual and Collective Disengagement

Tore Bjørgo (prosjektleder). Prosjekt under forskning på internasjonal terrorisme. Finansiert av Utenriksdepartementet.

2006–2007: Sikkerhetssektorreform i Afghanistan

Henning Høgseth og Kari M. Osland. I 2006 var dette et kartleggingsprosjekt med fokus på sikkerhetsreform generelt og på reform av politiet spesielt. Prosjekt under NUPIs SSR-program med delfinansiering fra Politidirektoratet.

2006–2007: Helhetsperspektiver på norsk utenrikspolitikk

Halvard Leira. Fellesprosjekt på NUPI.

2006–2007: Stabilitet eller reaksjon – Må Norge velge?

Ståle Ulriksen. Prosjektet analyserer opsjoner for forsvarsstrukturer i forhold til de krav ulike operative roller stiller. Finansiert av Forsvarsdepartementet.

2006–2007: Regionale konfliktformasjoner

Ståle Ulriksen. Prosjekt under NUPI og PRIOs felles forskningsprogram «Failed States and Regional Insecurity». Finansiert av Norges forskningsråd.

2006–2007: The Emergence of International Order

Benjamin de Carvalho og Halvard Leira. Om framveksten av internasjonal orden; hva førte til framveksten av en spesifikk form for internasjonalt samfunn og internasjonal orden.

2006–: Doables in the Field of Nuclear Disarmament

Sverre Lodgaard (prosjektleder) og *Morten Bremer Mærli*. Hva er mulig å få til når det gjelder atomnedrustning? Finansiert av Utenriksdepartementet.

2006–: Towards a Postmodern European Security and Defence

Pernille Rieker. Prosjekt under Europeisk sikkerhet. Finansiert av Forsvarsdepartementet.

2006--: Global politikk og populærkultur

Iver B. Neumann, Kristin M. Haugevik og Benjamin de Carvalho. Studier av sammenhengen mellom populærkultur og internasjonal politikk.

2006--: Military Co-operation and Integration in Europe

Ståle Ulriksen. Prosjekt under Europeisk sikkerhet.

2006--: The International Panel on Fissile Material

Morten Bremer Mærli. Analyserer det tekniske grunnlaget for praktisk og oppnåelig policyinitiativ for å sikre, konsolidere og redusere lagrene av høyanriket uran og plutonium.

2006--: Assessment in Effect-based Multinational Interagency Operations

Benjamin de Carvalho, Kristin Haugevik og Ståle Ulriksen. Et delprosjekt under MNE5 der NUPI samarbeider med NATO ACT. MNE5 involverer også forskere fra flere avdelinger under SSR-programmet på NUPI. Finansiert av FOHK/Forsvarsdepartementet.

2006--: Sport og forsoning

Andreas Selliaas. Målet er å etablere ny kunnskap om hvordan og i hvilken grad sport kan brukes som virkemiddel til å forsonne mennesker og stater som har vært i konflikt. Finansiert av Fritt Ord.

Avsluttede prosjekter i 2006 (utvalg)**Europeanisation of National Security Identity**

Pernille Rieker. Prosjekt under Europeisk sikkerhet.

Franske og britiske preferanser i EUs sikkerhets- og forsvarspolitikk

Kristin M. Haugevik. Prosjekt under Europeisk sikkerhet. Finansiert av Forsvarsdepartementet.

Staten, politikken og militærmakten i Afrika

Ståle Ulriksen. Prosjekt under NUPIs SSR-program. Finansiert av Utenriksdepartementet.

Nordområdedialog

Pernille Rieker. Finansiert av Utenriksdepartementet.

Nuclear Security: Reinforcing EU Co-operative Threat Reduction Programmes

Morten Bremer Mærli i samarbeid med Stockholm International Peace Research Institute.

For ytterligere presentasjon av avdelingens prosjekter se nupi.no.

Vitenskapelig publisering og formidling

Medarbeiderne ved avdelingen har publisert 35 vitenskapelige artikler og rapporter i 2006 og om lag 60 populærvitenskapelige bidrag i aviser og tidsskrifter.

Avdeling for internasjonal politikk har hatt ansvaret for 21 seminarer og konferanser, blant annet Teoriseminarrekken, med innledere fra europeiske og amerikanske universiteter. Kari M. Osland har hatt ansvaret for det årlige Militærmaktseminaret i samarbeid med Forsvarets stabsskole. Militærmaktseminaret er finansiert av Forsvarets overkommando, Forsvarets stabsskole, NUPI ved Training for Peace og FN-programmet.

Medarbeiderne har bidratt på andres konferanser nasjonalt og internasjonalt med 24 foredrag eller framlegging av paper.

En rekke av avdelingens medarbeidere har vært involvert i boken *Norsk utenrikspolitisk praksis. Aktører og prosesser*, som er redigert av Birgitte Kjos Fonn, Ole Jakob Sending & Iver B. Neumann og utgitt på Cappelen Akademisk Forlag.

Nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere

PRIO, Forsvarets forskningsinstitutt (FFI), Institutt for samfunnsforskning (IFS), NTNU, Forsvarets stabsskole, Politihøgskolen, Krigsskolen, Sjøkrigsskolen, Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI), IDSS i Singapore, The Institute for European Studies i Brussel, NATO ACT i Norfolk, Belgrade School of Security Studies, Institutt for statsvitenskap ved Universitetet i Oslo.

Avdeling for internasjonal økonomi – forskningsmiljø med utenrikspolitisk kompetanse på internasjonal handel, vekst og samarbeid

Internasjonalt samarbeid på det økonomiske felt blir i omfang og intensitet stadig viktigere og dermed en mer sentral del av utenrikspolitikken. Forskningen i avdelingen er bredt anlagt, med et hovedfokus på internasjonal handel og investeringer, teknologi og økonomisk vekst, fattigdom og korrupsjon, sier **Arne Melchior**, leder for avdelingen.

Leder

Arne Melchior [1.9.-]
Per Botolf Maurseth
[perm fra 1.9.]

Medarbeidere

Jens Chr. Andvig
Valter Angell
Fulvio Castellacci [01.02.-]
Leo Andreas Grünfeld [20 %]
Hege Medin
Amit Shrivastava
Kyrre Stensnes [-02.05].

Studentstipendiater

Gaute Ellingsen [-31.01.]
Gjermund Grimsby [06.06-05.12]
Torill Bye Wilhelmsen [06.02.-]

Avdeling for internasjonal økonomi har internasjonal handel, internasjonale investeringer, økonomisk vekst og utvikling som sine sentrale forskningsfelt. Økonomisk vekst og teknologisk innovasjon er av økende betydning i avdelingens portefølje. Internasjonal handelspolitikk, inntektsulikhet og fattigdom, samt betydningen av faste kostnader ved eksport er temaer som har hatt prioritet også i 2006.

Pågående prosjekter i 2006

2006–2008: Innovation and the International Competitiveness of Nordic Services (ICONS)

Fulvio Castellacci (i samarbeid med Copenhagen Business School, Handelshögskolan i Stockholm og ETLA – the Research Institute of the Finnish Economy). Undersøker forholdet mellom innovasjon og internasjonal konkurransevne i tjenesteytende sektor i Norge, Sverige og Danmark. Finansiering: Nordisk InnovationsCenter (Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd)

2006–2009: The Competitiveness of Firms, Regions and Industries in the Knowledge-based Economy (MICRO-DYN)

Fulvio Castellacci og *Arne Melchior* ((EU-prosjekt med samarbeidspartnere i 14 land, koordinert av WIIW, Wien). Undersøker vekst, sysselsetting og konkurransevne i den kunnskapsbaserte økonomien basert på data om virksomheter og industri i europeiske land. Finansiering: Europakommisjonen

2006–2009: EU Eastern Neighbourhood: Economic Potential and Future Development (ENEPO)

Per Botolf Maurseth og *Arne Melchior* (EU-prosjekt med samarbeidspartnere i 11 land, koordinert av CASE, Warszawa) Analyserer den økonomiske og institusjonelle utvikling i land i Øst-Europa som ikke er medlemmer i EU. Finansiering: EU-kommisjonen

2006–2007: Poverty, Prices and International Inequality

Arne Melchior. Undersøker metodene som brukes ved måling av fattigdom og sammenlikning av realinntekt i ulike land,

spesielt metodene for å ta hensyn til ulike prisnivåer.
Finansiering: Norges forskningsråd

2005–2007: Trade, Growth and Governance

Per Botolf Maurseth og Jens Chr. Andvig i samarbeid med CMI. Undersøker hvordan gevinster ved handel og teknologioverføring påvirkes av korrupsjon og andre institusjonelle forhold.
Finansiering: Norges forskningsråd

Avsluttede prosjekter

2003–2006: Markedsadgang og utenlandsinvesteringer:

Globale utfordringer for fiskerinæringen

Arne Melchior, Per Botolf Maurseth og Leo Andreas Grünfeld (i samarbeid med EFF – Eksportutvalget for fisk samt organisasjoner i fiskerinæringen). Analyse av markedsadgang, markedsdynamikk i eksporten samt utenlandsinvesteringer i fiskerinæringen. Finansiering: Norges forskningsråd, EFF

2006: EUs handelregime og norsk fiskerinæring

Arne Melchior. Undersøker EUs handelsregime overfor norsk fiskeriekseport, samt hvordan dette endres ved WTO-liberalisering og EU-medlemskap. Finansiering: FHL (Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening)

2006: Aid for Trade

Arne Melchior. Gir en oversikt over handelsrettet bistand og analyserer hvilke land som har mest behov for slik bistand.
Finansiering: NORAD

2006: Barnesoldater i væpnede konflikter

Jens Chr. Andvig i samarbeid med PRIO. Analyserer rekruttering av barnesoldater til væpnede konflikter. Finansiering: NUPIs grunnbevilgning 2006

Formidling og vitenskapelig publisering

Avdelingen har en omfattende kontaktflate utad. Avdelingen har arrangert sju seminarer og konferanser, blant annet en seminarserie om internasjonal økonomi. Deltakelse på vitenskapelige konferanser er høyt prioritert, spesielt i internasjonale fora. I 2006 holdt medarbeiderne 26 foredrag eller presentasjoner. Det var i 2006 økt innsats for å formidle resultater også til internasjonale brukere og beslutningstakere.

Medarbeiderne har publisert 25 vitenskapelige artikler og rapporter, hvorav seks i tunge internasjonale tidsskrifter. Flere av avdelingens medarbeidere har vært engasjert i formidling av forskningsresultater gjennom media, samt undervisning i Norge og internasjonalt.

Samarbeidspartnere

En rekke forskningsmiljøer i inn- og utland (se prosjektomtaler). For 2006 kan nevnes Mohyla-akademiet og Economic Education and Research Consortium i Kiev, The Vienna Institute for International Economic Studies i Wien og CASE, Warszawa samt norske miljøer som Chr. Michelsens Institutt (CMI) og PRIO. Det har også vært godt samarbeid med brukermiljøer som Utenriksdepartementet, NORAD, Fiskeri- og kystdepartementet, EFF (Eksportutvalget for fisk), FHL (Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening) og Norges Fiskarlag. Gjennom undervisning og veiledning har avdelingen også regelmessig kontakt med bl.a. universitetene i Oslo og Tromsø samt UMB/Ås.

Avdeling for Russlandsstudier

– størst på Russlandsforskning i Norge

Utviklingen i russisk politikk og økonomi over de neste årene er avgjørende for hvorvidt norsk nordområdestrategi skal kunne lykkes. Dette gjør at Russland bør vies særlig oppmerksomhet i norsk utenrikspolitisk forskning, sier leder for Avdeling for Russlandsstudier, **Helge Blakkisrud**.

Leder
Helge Blakkisrud

Medarbeidere
Geir Flikke
Jakub M. Godzimirski
Stina Torjesen
Julie Wilhelmsen
[perm 01.09]
Elana Wilson [01.07-]

Vit.ass.
Olga Plekhanova [01.09-10.12]
Alexander Tymczuk [-16.04]

Studentstipendiater
Stephanie Bjørø [-31.01.06]
Daniel Fjærtøft [15.08 -01.10]
Heidi Kjærnet [15.08-]
Johanna Lärkner [-31.05]

Sivilarbeidere
Fredrik Eugen Christiansen [-01.07]
Magnus Engh Juel [01.07-]

Russlandsavdelingens virksomhet er konsentrert om fire hovedtemaer. Et sentralt forskningsområde er russisk sikkerhets- og utenrikspolitikk – herunder russiske hegemoniambisjoner i det postsovjetske området, samt Russlands forhold til EU og NATO. Innenfor feltet regimestudier blir det fokusert på ulike aspekter ved det russiske politiske system, politikktutforming og institusjonsbygging samt utviklingen av sentrum–periferi-forhold. Avdelingen fokuserer også på utviklingen i de russiske nordområder generelt og de norske nærområdene spesielt samt på ulike bistandsrelaterte prosjekter. Geografisk dekker avdelingen det postsovjetske området med unntak av de baltiske statene.

Pågående prosjekter i 2006

2000–2007: Russia and the New NATO

Jakub Godzimirski. Utviklingen av forholdet mellom Russland og NATO etter den kalde krigen.
Finansiert av Forsvarsdepartementet og NUPI.

2001–: Russisk aluminium

Jakub Godzimirski. Kartlegging av utvikling og rammebetingelser i russisk aluminiumsindustri.
Finansieres av Norsk Hydro.

2002–2007: Governance, Gender and Environment

Geir Flikke i samarbeid med *Valter Angell*, *Arne Melchior* og *Jana Sverdliuk*. Samarbeid med Mohyla-akademiet i Kiev om utvikling av forelesningsrekker, seminarer og forskningsprosjekter. Finansiert av Utenriksdepartementet.

2005–2008: The Energy Complex

Helge Blakkisrud, Jakub Godzimirski og Elana Wilson i samarbeid med FNI, ECON, PRIO og FFI. Kartlegging av utvikling og rammevilkår for russisk olje- og gassindustri. Delprosjekter i 2006 på administrativ og føderal reform samt database over styresammensetningen i russiske energiselskaper. Finansiering: Olje- og energidepartementet, Norsk Hydro og Statoil

2005–2008: Rammebetingelser for petroleumssektoren i nord

Helge Blakkisrud (prosjektleder) og *Elana Wilson* i samarbeid med FNI og FFI. Fokus på rammebetingelsene for russisk olje- og gassvirksomhet i nordområdene. Delprosjekt i 2006 på regionale myndigheters påvirkningsmuligheter (casestudie Sakhalin) og overordnede trender i russisk nordpolitikk. Finansiering: Olje- og energidepartementet, Norsk Hydro og Statoil

2005–2008: The Caspian Sea Petroleum Region – Present-day Risks and Longer-term Uncertainties

Stina Torjesen og Julie Wilhelmsen i samarbeid med *Indra Øverland* samt ECON og PRIO. Utviklingstrender og usikkerheter som vil påvirke petroleumsvirksomhet i Kaspi-regionen på mellomlang sikt. Delprosjekter i 2006 på politisk islam og på elitenettverk i Aserbajdsjan. Finansiering: Olje- og energidepartementet, Norsk Hydro og Statoil

2006–2009: When Global Conflicts Fuel Local War

Julie Wilhelmsen. Fiendebilder og sikkerhetisering/desikkerhetisering i Tsjetsjenia-konflikten i lys av den internasjonale krigen mot terror. Finansieres av Forsvarsdepartementet.

Avsluttede prosjekter**2005–2006: Nettverk for valgobservasjon og utveksling**

Helge Blakkisrud (prosjektleder) og *Stina Torjesen* i samarbeid med *Indra Øverland* og Den norske Helsingforskomité. Kompetansebygging på valgobservasjon gjennom nettverksbygging og erfaringsutveksling blant NGO-aktører og forskere i Sør-Kaukasus og Sentral-Asia. Finansiert av Utenriksdepartementet.

2005–2006: Russian Security Policy and Separatism: Words and Deeds

Geir Flikke og Jakub Godzimirski. Russisk politikk vis-à-vis de «frosne konfliktene» i Moldova og Georgia. Finansiert av Forsvarsdepartementet.

2006: DDR Strategies and Implications for Post Conflict Recovery

Stina Torjesen. Survey av eksisterende litteratur på DDR-området. Finansiert av Utenriksdepartementet.

For en mer fullstendig oversikt over Russlandsavdelingens prosjekter se nupi.no.

Formidling

En viktig del av virksomheten ved Avdeling for Russlandsstudier har siden opprettelsen vært å bidra til å informere norsk offentlighet om utviklingen i det post-sovjetiske området. Informasjonsstrategien er tredelt:

- Informasjon via Internett: Avdelingens medarbeidere har bygd opp en omfattende database med nyheter og bakgrunnsstoff om Russland. Se [LENKE](#) (ny-web).
- Aktiv deltakelse i den offentlige debatt om Russland i norske medier. Avdelingens medarbeidere har blant annet bidratt med 24 artikler og foredrag i det allmennrettede formidlingsarbeidet. Avdelingen er også ansvarlig for utgivelsen av tidsskriftet *Nordisk Østforum* med *Helge Blakkisrud* som redaktør.
- Konferanser, seminarer og foredragsvirksomhet.

Avdelingens medarbeidere har arrangert syv seminarer og større konferanser på NUPI og holdt 27 foredrag og presentasjoner på ulike vitenskapelige konferanser og seminarer i tillegg til flere forelesningsrekker ved universiteter både i Norge og utlandet.

Avdelingens medarbeidere har hatt 29 vitenskapelige publiseringer i 2006.

Samarbeidspartnere

Aleksanteri-instituttet i Helsingfors, Södertörns högskola i Stockholm, Den norske Helsingforskomité, ECON, FFI, PRIO, Fridtjof Nansens Institutt (FNI) Mohyla-akademiet (Kiev), Norface network: Tampere Peace Research Institute, Dansk Institutt for Internasjonale Studier, Keele University, University College (Dublin).

Avdelingforutviklingsstudier

– fokus på utvikling og sikkerhet i sør og betydning for norsk utenrikspolitikk

En overgripende tilnærming for forskningen i avdelingen er i skjæringsflaten mellom utvikling og sikkerhet, for eksempel hvordan utviklingspolitikken påvirker fredsbygging, sier leder for Avdeling for utviklingsstudier, **Stein Sundstøl Eriksen**.

Leder
Stein Sundstøl Eriksen

Medarbeidere
Axel Borchgrevink
Anita Haslie [01.06-]
Kari Karamé
Kristen Nordhaug [01.08-]
Harald O. Skar
Torild Skard
Olav Stokke

Gjesteforsker
Jon Harald Sande Lie

Studentstipendiat
Yngvil V. Steihaug

Avdeling for utviklingsstudier analyserer utviklingsspørsmål i regioner og enkeltland i forbindelse med internasjonale endringer. Borgerkrig og statssammenbrudd fordreier tilnæringsmåter som kobler utviklingsperspektiver og sikkerhetsmessige analyser. Andre studier tar for seg sammenhengen mellom kjønn, konflikt og fredsbygging, kvinners deltakelse i politikk og sivilsamfunnets rolle i endringsprosesser. Det foretas analyser av bistandsvirksomheten og FN-systemet. I 2006 deltok avdelingen også i evalueringen av diverse utviklingsprosjekter.

Pågående prosjekter

2001–: International Development Assistance: The UN Contribution

Olav Stokke og *Torild Skard*. Prosjektet består i hovedsak av Stokkes analyse av FNs bistandsvirksomhet, SIA-opprettsen, samt gjennomgang av FNs aktuelle arbeid foretatt

av Skard. Finansiering: Utenriksdepartementet, Norges forskningsråd, «United Nations Intellectual History Project» (Stokke).

2005–: Gender Perspectives on Political Participation and Leadership

Torild Skard. En studie av kvinnelige statsledere og politikere i verden. Finansiering: Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFF) og NUPI.

2006–2007: Internasjonalt engasjement i Sudan i lys av OECD/DACs «Fragile States Initiative»

Axel Borchgrevink (prosjektleder annen fase), *Anita Haslie* og *Stein Erik Horjen* (Norad, prosjektleder første fase). Oppdraget går ut på å analysere hva erfaringene fra Sudan etter fredsavtalen mellom nord og sør kan bety for prinsippene som OECD/DAC holder på å utvikle, om godt internasjonalt engasjement i sårbare stater. Finansiering: Norad

2006–2008: State Failure and Regional Insecurity

Jens C. Andvig, Axel Borchgrevink, Stein Sundstøl Eriksen og Ståle Ulriksen i samarbeid med forskere ved PRIO. Undersøker sammenhengen mellom staters sammenbrudd og regional sikkerhetssituasjon. Finansiering: Norges forskningsråd

2006–2009: The Politics of State Formation: Southern Africa and East Asia Compared

Stein Sundstøl Eriksen og Kristen Nordhaug. Undersøker betingelsene for at noen stater blir sterke og effektive, og andre stater har blitt svake og ineffektive. Finansiering: Norges forskningsråd

Avsluttede prosjekter 2006**The Gender Perspective in Norwegian Peace Efforts**

Kari Karamé. Prosjektet analyserte forholdet mellom policy og gjennomføring av et integrert kjønnsperspektiv i norsk innsats for fred hos norske myndigheter og tre frivillige organisasjoner: Kirkens Nødhjelp, Norsk Folkehjelp og Flyktninghjelpen. Finansiering: Utenriksdepartementet

Gjennomgang av det norske urfolkprogrammet i Guatemala

Axel Borchgrevink (prosjektleder), *Turid Johansen Arnegaard* (Norad), *Miriam Bolaños* (den norske ambassade i Guatemala). Finansiering: Norad (rammeavtale)

Norsk bistand til urfolk

Indra Øverland (prosjektleder) og *Anita Haslie*. Finansierte av Regnskogfondet, Norsk Folkehjelp og Studentene og akademikernes internasjonale hjelpefond (SAIH)

Evalueringsprosjekt

Gjennomført av PEMconsult (dansk konsulentfirma) i samarbeid med NUPI-forskerne *Axel Borchgrevink, Anne Hege Simonsen* og *Olav Stokke*. Finansiering: Norad

Nepal's Peace Proposals: analyses and review

Harald Olav Skard. Finansiering: Norad

For en fullstendig oversikt over prosjektene i Avdeling for utviklingsstudier se nupi.no.

Formidling og vitenskapelig publisering

Avdelingens medarbeidere har hatt en utstrakt publiseringsevne i 2006, med blant annet 25 vitenskapelige artikler og rapporter og i underkant av 80 innlegg og kronikker i ulike medier. Avdelingen har blant annet arrangert en høring om kvinner og norsk fredsinnsett. Medarbeiderne har holdt 12 foredrag eller presentasjoner på vitenskapelige konferanser i løpet av året.

Forum for Development Studies, som utgis i samarbeid med Norsk forening for utviklingsforskning og med støtte fra Norges forskningsråd, er et viktig element i avdelingens formidlingsvirksomhet. Redaktør for tidskriftet er Olav Stokke, og Stein S. Eriksen er bokspalte-redaktør.

Viktige samarbeidspartnere er PRIO, Norad, Universitetet i Oslo, Berkeley University.

Informasjon og formidling

– forvaltning av vår kunnskap – dialog og samhandling – med fagmiljøer, brukere og allmennheten

Norsk Utenrikspolitisk Institutt [NUPI] har som formål å bidra til økt innsikt i mellomfolkelige spørsmål ved å drive forskning og utredning og ved å spre informasjon om internasjonale forhold.

[Fastsatt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 27. desember 1996, med virkning fra 1. januar 1997.]

Leder

Lisa Bang [01.09-]
Ivar Windheim [-31.08]

Medarbeidere

Ole Dahl-Gulliksen
Torill Egge Grung [-30.06]
Tore Gustavsson
Hazel Henriksen
Dagfrid Hermansen
Liv Høivik
Susan Høivik
Jan Risvik

Vibeke L. Sand

Sivilarbeidere

Jonatan Due Vatn [-25.09.06]
Christopher Mekiassen Kolbu

Informasjonsavdelingen sprer informasjon om internasjonale forhold på måter som er tilgjengelig for ulike målgrupper. Kjerneaktivitetene i informasjonsavdelingen er publisering, seminarer og konferanser, bibliotek tjenester, mediekontakt og skolerettet virksomhet, samt utvikling av NUPIs intra- og Internett.

Informasjon om internasjonale forhold

De fire viktigste kanalene for å spre informasjon om internasjonale forhold er:

- Skole- og undervisning
- Nettstedet www.nupi.no
- Kommentarer og kronikker i media
- Tidsskrifter

Skole- og undervisningsopplegget

Grunnpilaren i den skolerettede virksomheten er artikkelserien *Hvor hender det?* som kommer 24 ganger i året med artikler om aktuelle internasjonale spørsmål i konsentrert og pedagogisk tilrettelagt form. På nupi.no ligger arbeidsoppgaver og nyttige lenker i tilknytning til hvert tema til bruk i undervisningen. Redaktør for *Hvor hender det?* er Ivar Windheim. I tillegg ble det i 2006 holdt kurs for 25 skoleklasser over et bredt spekter av temaer.

www.nupi.no

Økt tilgjengelighet for allmennheten er et viktig stikkord for nyutviklingen av NUPIs tospråklige nettsted, som er igangsatt. NUPIs ulike målgrupper skal lettere finne tilrettelagt informasjon i tillegg til fulltekstpublikasjoner, populærvitenskapelige framstillinger og informasjon

om NUPIs omfattende seminarvirksomhet, samt om tidsskriftporteføljen. I forbindelse med omleggingen tillegges kvalitetskriterier for offentlige nettsteder stor vekt. Publiseringssløsningen baseres på åpen kildekode.

Media

Når store internasjonale begivenheter eller kriser finner sted, er NUPI-medarbeiderne sterkt til stede med analyser og kommentarer både i aviser og etermedier og som foredragsholdere. I 2006 var etterspørselen blant annet preget av hendelsene i Irak, karikaturstriden, krigen mellom Libanon og Israel og utviklingen i Nord-Korea og Iran. Det er registrert 832 medieoppslag, noe som er et forsiktig anslag. I tillegg kommer 61 kronikker. Instituttet vektlegger å komme over fra etterspørselsdrevet til egenintert informasjonvirksomhet med basis i forskningsaktiviteten, for å skape interesse også for langsiktige utviklingstrekk og nye utfordringer som ennå ikke er blitt del av nyhetsbildet.

Tidsskriftene

Internasjonal politikk er det ledende skandinaviskpråklige tidsskriftet på sitt felt og henvender seg så vel til den interesserte legmann som til akademikere.

Egne spalter for aktuelt, debatt og nye bøker bidrar til å gi et godt bilde av hva «som rører seg» både i norsk og internasjonal utenrikspolitisk debatt. *Internasjonal politikk* er et fagfelleurdert kvartalstidsskrift med Birgitte Kjos Fonn som redaktør. Fra nr. 3-07 tar NUPI-forskerne Halvard Leira og Benjamin de Carvalho over som redaktører.

Nordisk Østforum er det eneste skandinaviskpråklige tidsskriftet på feltet Russlands- og Øst-Europa-studier. Det har abonnenter i alle nordiske land. Nordisk Østforum er et fagfelleurdert kvartalstidsskrift med Helge Blakkisrud som redaktør.

Forum for Development Studies har i årtier vært Norges ledende tidsskrift innenfor utviklingsforskning. Artiklene i tidsskriftet er fagfelleurdert. I senere år har det vært arbeidet for – ut fra en base i Oslo – å nå bredere ut internasjonalt, især til nordiske miljøer. Tidsskriftet kommer ut med to numre årlig og utgis av NUPI i samarbeid med Norsk forening for utviklingsforskning. Redaktør er Olav Stokke.

Publisering

Hvert år utgir NUPI en rekke publikasjoner, i tillegg til de faste tidsskriftene. I 2006 ble det utgitt til sammen 23 bøker og notater. Strategien er imidlertid ekstern publisering, og denne andelen har økt betydelig i forhold til interne utgivelser de senere år.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Publ. eksternt	68	86	94	96	97	95	122
Publ. internt	45	44	34	60	56	46	24

Arrangementer

NUPI forestår en utstrakt arrangementsvirksomhet. I 2006 ble det arrangert 67 større seminarer og konferanser innenfor alle NUPIs fagfelt. Flere av arrangementene var samarbeidsprosjekter med andre norske og utenlandske forskningsinstitutter og -miljøer, samt Utenriksdepartementet og andre departementer.

Biblioteket

NUPIs bibliotek er et spesialbibliotek for internasjonal politikk og beslektede emner og tjener som ressursenter for litteratur og dokumentasjon. I samsvar med Instituttets forskningsprofil har biblioteket fyldige samlinger på for eksempel fredsbevarende operasjoner, terrorisme, kvinner og krig, politisk islam og Russland. Biblioteket har behandlet omtrent 2000 eksterne og 4000 interne forespørsler i løpet av året. Dette gjelder kontakt via e-post, oppmøte eller telefon.

Ved utgangen av året er samlingen på ca. 28 000 bøker, 400 løpende tidsskrifter og 40 aviser. Bibliotekets database, som er tilgjengelig på Internett, inneholder omtrent 77 000 innførsler. Flere og flere nettdokumenter blir lagt ut i fulltekst i biblioteksystemet. Bibliotekets intranett inneholder nå ca. 100 elektroniske tidsskrifter, 25 spesialdatabaser og 15 elektroniske oppslagsverk.

Administrasjonsavdelingen

– service og gode rammer for forskningen

Leder

Frode Løvik

Medarbeidere

Jonny Andreassen
Anja K. Bakken
Berit I. Grønnestad
Elin O. Demiraslan
Lillian Husby Melien
Sølvi H. Røen
Jack Skarsjø
Kristoffer Tjørnås

NUPIs administrasjon har ansvaret for institusjonens økonomi, drift og personalarbeid.

Administrasjonen har til oppgave å

- utvikle og tilrettelegge gode rutiner for økonomistyring
- sørge for at lokaler, IT-systemer og administrative rutiner er hensiktsmessige og organisert slik at arbeidet blir mest mulig effektivt, og at arbeidsmiljøet blir godt
- utvikle gode personaladministrative rutiner i tråd med lov- og avtaleverk.

Forskningsprogrammene

Balkanprogrammet

Balkanprogrammet ble opprettet i 2006 som et anvendt program innenfor sikkerhetssektorreform-arbeidet ved NUPI. Programmet er i denne fasen innrettet for å koordinere norsk støtte til etterretnings- og sikkerhetsreformen i Bosnia-Hercegovina [BiH]. Målet er å bygge en profesjonell etterretnings- og sikkerhetstjeneste og å styrke det fulle spekter av institusjonelt støtte- og kontrollnettverk som må omgi en etterretnings- og sikkerhetstjeneste, dvs. både den utøvende ledelse og den parlamentariske og rettslige kontroll, men også utviklingen av en opplyst og interessert offentlighet. Programmet må ses i sammenheng med de øvrige og omfattende reformene av sikkerhetssektoren som finner sted i BiH for å styrke den demokratiske kontrollen, men også for å sentralisere og effektivisere vesentlige funksjoner.

NUPI søker å bidra til at den norske støtten til etterretningsreformen innenfor gitte rammer tilpasses de behov som artikuleres av lokale aktører. Kompetanse som finnes i relevante miljøer i Norge, søkes involvert i størst mulig grad.

Leder

Vegard Valther Hansen

Studentstipendiat

Anne Grete Nilsen

Energiprogrammet

NUPIs energiprogram er et frittstående og tverrfaglig program som tar for seg internasjonal politikk og økonomi relatert til energispørsmål. Programmet ble etablert i 2006. I perioden 2006–2009 vil programmet fokusere på petroleumpolitikk i nordområdene.

Energiprogrammet har som målsetning å være et forum for analyse av geopolitikk, Norges plass i verden og betydningen av olje og gass for norsk utenrikspolitikk. Det skal også fungere som en arena og møteplass

for forskjellige miljøer i Norge og internasjonalt som jobber med relaterte spørsmål. Programmet skal knytte sammen de forskjellige avdelingene på NUPI og andre institusjoner for å styrke forståelsen av Norges rolle som energimakt i et globalt perspektiv og skape debatt om internasjonal energipolitikk.

Leder

Indra Øverland

Studentstipendiater

Julie Christiansen

Simen Ramberg

FN-programmet

Programmets hovedtemaer er maktforhold og interessegrupperinger blant FNs medlemsstater, FNs forhold til andre aktører i verdenspolitikken, reform av FN-systemet, ulike typer av fredsoperasjoner og forholdet mellom sikkerhet og utvikling. Det siste er spesielt belyst i sammenheng med arbeidet til den nyopprettede Fredsbyggingsskommisjonen.

FN-programmet er også et forum for formidling av kunnskap om FN-systemet og internasjonale fredsoperasjoner. Det arrangerer jevnlig seminarer med eksperter fra inn- og utland og gir ut paper og rapporter om tidsaktuelle temaer.

Leder

Eli Stamnes [01.09-]

Anja Kaspersen [-01.09]

Medarbeidere

Cederic H. de Coning [50 %] [-01.07]

Vit.ass.

Kristen Gislesen [24.05-]

Barry Kavanagh [01.04-31.08]

Studentstipendiat

Luz Yadyra Galeano Saavedra [-31.08]

Prosjektgruppen for studier av Den persiske golf

Prosjektgruppen ble etablert i 2000 og arbeider langs to spor: etisk-normative aspekter ved utenlandske selskapers engasjement i området mellom Persiabukta og Det kaspiske hav, samt spørsmål knyttet til politisk stabilitet i denne regionen. Nylig gjennomførte prosjekter inkluderer studier av Iran under Mahmoud Ahmadinejad, korrupsjon i Aserbajdsjan, føderalisme i Irak, samt bredere problemstillinger knyttet til spørsmålet om sekularitet versus islamisme i Midtøsten. Prosjektgruppens viktigste oppdragsgivere er næringslivet – særlig oljeindustrien – og statlige aktører både i Norge og utenlands. Gruppen har pågående samarbeidsprosjekter med Syracuse University [New York] og Association Française pour l'Étude de la Méditerranée Orientale et du Monde Turco-Iranien [Paris]. Mer om gruppens Irak-forskning kan leses på nupi.no eller på det nye nettstedet historiae.org.

Leder

Daniel Heradstveit

Medarbeider

Reidar Visser

Training for Peace

I løpet av 2006 kom konfliktene i Afrika sør for Sahara enda nærmere Norge, da norske myndigheter ga tilsagn til å sende norske tropper til fredsoperasjoner på det afrikanske kontinentet. Samtidig økte interessen for det norske Training for Peace-programmet, et forsknings- og opplæringsprogram som har som hovedformål å bidra til lokal kompetanseheving på fagfeltet fredsoperasjoner i Afrika, praktisk og konseptuelt. Målgruppene er sivilt personell og politi som arbeider med fagområder som for eksempel beskyttelse av sivile, menneskerettigheter, kjønnsperspektiver, sikkerhetssektorreform og sivil-militært samarbeid.

Training for Peace besto ved utgangen av året av de sørafrikanske instituttene Institute for Security Studies [ISS] og African Centre for Constructive Resolution of Disputes [ACCORD] i tillegg til Kofi Annan International Peacekeeping Training Centre [KAIPTC] i Ghana, samt NUPI, som hadde det koordinerende ansvaret for programmet.

I 2006 fortsatte partnerne i samarbeid å bidra til å utvikle et rammeverk for etableringen av en flerdimensjonal styrke, African Standby Force, i Den afrikanske union [AU], med særlig fokus på den sivile dimensjonen.

Training for Peace har i 2006 vektlagt forskning på områdene «beskyttelse av sivile» og «sikkerhetssektoren i Sudan». Programmet har stått for fire seminarer og større konferanser, i tillegg til mindre workshops og foredrag. NUPI har også hatt ansvar for tilrettelegging av kunnskapsutveksling og kursing av norsk og afrikansk politipersonell, i samarbeid med Training for Peace-partnerne og Politihøgskolen.

Finansiert av Utenriksdepartementet.

Leder

Andreas Vogt

Medarbeidere:

Prisca Sandvik [- 1.6.2006]

Helene Revhaug [1.6.2006 -]

Cedric H. de Coning [25 %]

Marit Arntzen Glad [-25.04]

Student

Halfdan Karlsen Eidheim

Doktoravhandlinger

Leverert i 2006 med disputas

The Failure of a Movement: The Rise and Decline of Democratic Russia 1989–1992

Geir Flikke

Den politiske bevegelsen Demokratisk Russland sto i spissen for reformkreftene i russisk politikk 1989–90. Etter en vellykket mobilisering ved valget til Den russiske føderasjonens folkekongress i 1990 og det første russiske presidentvalget i 1991 ble imidlertid partiet raskt splittet i rivaliserende fraksjoner. Avhandlingen forsøker med utgangspunkt i ressursmobiliseringsteorier å forklare den interne diskusjonen og påfølgende desintegrasjon av demokratibevegelsen. Sentralt står antakelsen om at brå endringer i det politiske mulighetsrom kan framprovosere splittelser rundt strategiske nøkkelspørsmål. Paraplyorganisasjonen Demokratisk Russland skapte nye muligheter for politisk opposisjon, men maktet ikke omstillingen til å bli et politisk parti. Særlig avgjørende var president Jeltsins beslutning om ikke å gjennomføre nyvalg høsten 1991.

Disputerte for dr. art.-graden ved Universitetet i Oslo, 10. februar.

Building an Arctic Community of Knowledge: The Promotion and Reception of Canadian Resource Management and Economic Development Models in the Russian North

Elana Wilson

Hun kartlegger den pågående politiske utviklingen i Arktis og analyserer hvordan kunnskap forflytter seg i en globalisert verden. Avhandlingen tar utgangspunkt i en casestudie av et utviklingsprosjekt som var utformet for å fremme kanadiske modeller for ressursforvaltning og økonomisk utvikling i det nordlige Russland. Wilson belyser det kanadiske bistandsapparatets strategier for å overføre sin kunnskap og peker på hvordan de etablerte

et lærer–student-forhold mellom besøkende kanadiske eksperter og russiske byråkrater og urfolksledere. Dessuten benyttet de en retorikk der grunnleggende likheter mellom det nordlige Canada og Nord-Russland ble tatt for gitt, uten at sentrale forskjeller ble problematisert. Et tredje element var bruken av et «modellspråk» for å formidle kanadiske tanker og kunnskap om god forvaltning. Disse strategiene viste seg å ha motsatt effekt av det man forventet. Kommunikasjonen mellom russiske og kanadiske prosjektdeltakere ble vanskeliggjort, og de russiske prosjektdeltakerne utfordret de kanadiske strategiene gjennom stadig å peke på grunnleggende historiske, sosiale og økonomiske ulikheter mellom Canada og Russland. Wilson konkluderer med at det er behov for nye tilnærminger til formidling som tar hensyn til slike ulikheter, og anbefaler alternative metoder for kunnskapsoverføring i bistandsprosjekter mellom det arktiske Canada og det arktiske Russland.

Disputerte for doktorgraden ved University of Cambridge, Department of Geography, 19. april.

Leverert i 2006

Norsk forsvarsdiskurs 1990–2005: Internasjonaliseringen av Forsvaret

Nina Græger

Den overordnede problemstillingen er hvordan det sikkerhetspolitiske trusselbildet etter den kalde krigens slutt har påvirket synet på Forsvarets og offiserens rolle og på bruk av militærmakt i den norske forsvarspolitiske diskursen. Prosjektet identifiserer hovedposisjonene i norsk forsvarspolitikk og hvordan disse utfordres av endringene etter 1990. Avhandlingen analyserer både den norske debatten og følgene av den konkrete omleggingen av Forsvaret, herunder forholdet til NATO og USA.

Leverert ved Universitetet i Oslo.

Sovereignty, Religion, and the Nation-State: Statecraft and Collective Identity in Early Modern England

Benjamin de Carvalho

Hovedargumentet i avhandlingen er at statens framvekst på 1500-tallet ikke kan forstås uten at man samtidig tar hensyn til framveksten av kollektive identiteter, og de forsøkene som ble gjort av stater for å opprette og opprettholde en spesifikk konfesjonell identitet for staten. I så måte argumenteres det i avhandlingen at staters framvekst ikke kan ses på som atskilt fra nasjoners framvekst, slik litteraturen om nasjonalisme og statsdannelse i stor grad har hatt som sitt utgangspunkt.

Gjennom å analysere hvordan staten i England brukte en konfesjonalisert og nasjonalisert religion til å skape denne identiteten, argumenteres det for at (i) internasjonal politikk i større grad må ta hensyn til det religiøse, (ii) at statens framvekst ikke kan forstås fullt ut uten å studere samspillet mellom statsbygging og nasjonsbygging, (iii) at skillet mellom det «pre-westfalske» og det westfalske systemet bør viskes ut, at (iv) stater er iboende ufullstendige og at (v) konstruktivistiske tilnærminger til internasjonal politikk i større grad må problematisere prosessen som fører til dannelsen av kollektive identiteter, i stedet for å ta identitet for gitt.

Lvert ved University of Cambridge, Centre of International Studies.

Doktorgradsprosjekter under arbeid

New Wars? Regime Changes, Legitimacy and Security Sector Reform

Kari M. Osland

Dominating Friends? Norway and the Atlantic Hegemons

Halvard Leira

Nasjonalisme etter imperiesammenbrudd

Andreas Selliaas

Towards a Federal Russia?

Helge Blakkisrud

The Importance of Learning by Doing and Sunk Costs in International Trade Transactions

Hege Medin

Corruption, Governance and Development Aid: A Case Study of Poverty Alleviation Programmes in India and Bangladesh 1980–2000

Amit Kumar Shrivastava

Brothers in Arms? European military integration and politico-military transformation after the Cold War

Ståle Ulriksen

Explaining Regional Cooperation in Central Asia 1991–2004

Stina Torjesen

The Power of the One-eyed – Television, International Crisis Management and the Making of Foreign Policy

Henrik Thune

Konferanser og seminarer 2006

Januar	17.01: International Cooperation within an Enlarging Europe In co-operation with the Embassy of the Slovak Republic and the Norwegian Ministry of Foreign Affairs	<i>Laksesaken og WTO-forhandlingene om regelverket for antidumping og subsidier</i> Evan C. Kittelsen, Utenriksdepartementet; Paul Ø. Bjørdal, Fiskeri- og kystdepartementet; Trond Davidsen, Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening; Atle G.H. Guttormsen, Universitetet for miljø- og biovitenskap	Francois, Erasmus University/Tingergen Institute/CEPR; Per Botolf Maurseth, NUPI		
24.01:	Pakistan's Role for Peace and Development in the Region and Beyond H.E. Pervez Musharraf, President of the Islamic Republic of Pakistan In co-operation with The Embassy of the Islamic Republic of Pakistan Venue: The Norwegian Nobel Institute	14.03:	The Responsibility to Protect Mohamed Sahnoun, Co-Chair of the International Commission on Intervention and State Sovereignty	30.03:	Ukraine after the Parliamentary Elections: What's left of the Orange Revolution? Dr Gwendolyn Sasse, Senior Lecturer, the London School of Economics and Political Science (LSE)
Februar	03.-04.02: International Relations Theory, Unipolarity and September 11th: Five Years on Workshop med internasjonal deltakelse, arrangert av NUPIs Europa-SIP, European Foreign and Security Policy in the Age of International Terrorism. Ansvarlig: Walter Carlsnaes og Pernille Rieker	16.03:	Seminarserien i internasjonal økonomi: Market-specific Sunk Export Costs in the Norwegian Seafood Sector. Learning and Spillovers Hege Medin, NUPI	April	03.04: The Stability Pact for Southeastern Europe: Bringing Peace to the Balkans Dr Erhard Busek, Special Co-ordinator of the Stability Pact for Southeastern Europe
09.02:	Imperial Scholars and Minority Nationalisms: The Case of Russia Vera Tolz, Professor of Russian History, Manchester University	17.03:	NUPI Theory Seminar: In Search of Recognition as a «Civilised Power»: Sino-Japanese Participation in UN Peacekeeping Operations Shogo Suzuki, Cambridge University	04.04:	The Two Faces of Islamism in the Middle East Today Dia Rashwan, Researcher, Al-Ahram Centre for Political and Strategic Studies
Mars	03.03: Økonomiavdelingens miniserie om internasjonal handel og WTO:	27.03:	Økonomiavdelingens miniserie om internasjonal handel og WTO: Trade Preferences for Developing Countries and the Future of Norway's GSP System Lars Vaagen, Ministry of Foreign Affairs; Joseph	06.04:	Seminarserien i internasjonal økonomi: Agglomeration Explains the Regional Income Inequalities Professor Karen Helene Ulltveit-Moe
		21.04:		21.04:	The UN Programme's seminar series: The Complex Journey through Reconciliation to Peace – Realities on the Ground The Forgotten War in the Democratic Republic of the Congo: The Prospects of Peace

- and Democracy – a Discussion*
Astrid Sween, Human Resources Coordinator, The Norwegian Refugee Council
- 24.04:** **Norge som fredsnaasjon – myte eller realitet?**
Utenriksminister Jonas Gahr Støre
Nobels Fredssenter. I samarbeid med Nobels Fredssenter, DU, Polyteknisk Forening og Telenor
- 27.04:** **NUPI Theory Seminar: Mapping the Social Sources of Political Change in the World Economy: Comparing Everyday and Institutional Perspectives**
Leonard Seabrooke, Copenhagen Business School
- 28.04:** **NUPI Theory Seminar: Why and how is French European Policy Exhausted: A Discourse Analysis of the «Grandeur» and Fall of French European Policy**
Ulla Holm, Senior Researcher, Danish Institute for International Studies (DIIS)
- 28.04** **Post-Conflict Reconstruction**
Espen Barth Eide, State Secretary, Ministry of Defence; Chris Trott, Head of Policy and Strategy, PCRU; Annika Hansen, Defence Research Institute (FFI); Øyvind Dammen, Norwegian Defence International Centre.
- The UN Programme at NUPI, the Norwegian Atlantic Committee and the Norwegian Defence International Centre (NODEDIC) in collaboration with the British Embassy in Norway*
- Mai**
04.05: **Zimbabwe: A Nation in Crisis – the Role of the Student Movement and Civil Society**
Mr. McDonald Lewanika, Programme Coordinator, Student Solidarity Trust (SST); Dr Leonard Kapung, Executive Director, Centre for Peace Initiatives in Africa (CPIA)
The Training for Peace Programme (TFP), NUPI in co-operation with the Norwegian Students' and Academics' International Assistance Fund (SAIH)
- 09.05:** **US Foreign Policy Priorities**
John Bellinger, Legal Adviser, US State Department
- 11.05:** **Seminarserien i internasjonal økonomi: Innovation and International Competitiveness of Manufacturing and Service Industries: A Survey**
Fulvio Castellacci, NUPI
- 11.05:** **The UN Programme's seminar series: The Complex Journey through Reconciliation to Peace – Realities on the Ground**
- The Aceh Peace Process: Implementation and the Way Ahead*
Thale Berg, Head of Department, FN-sambandet; Bror Gevelt, Independent Consultant
- 12.05:** **Current Challenges for the African Union and the African Continent**
Alpha Oumar Konare, Professor and Chairperson of the Commission of the African Union (AU), NUPI's UN Programme and Training for Peace Programme in collaboration with the Norwegian Ministry of Foreign Affairs
Venue: The Norwegian Nobel Institute
- 15.05:** **Hamas and its Current Orientation**
Professor Emmanuel Siva, Professor of History at Hebrew University, Jerusalem
- 16.05:** **What Future for Peacekeeping? Policy Choices for a System under Strain**
Dr Bruce Jones, Co-director, Center on International Cooperation; Richard Gowan, Research Associate, Center on International Cooperation; Annual Review of Global Peace Operations 2006. The UN Programme, NUPI in co-operation with the Center on International Cooperation at New York University

- 24.05:** **Indonesia – the Way Forward: What a Transforming Indonesia Means to Indonesia and to the World**
Dr Dino Patti Djalal, Presidential Spokesperson, Special Staff for International Affairs of the President of Indonesia, NUPI's UN Programme
- 26.05:** **The UN Programme's seminar series:**
The Complex Journey through Reconciliation to Peace – Realities on the Ground Disarmament, Demobilization and Reintegration (DDR): A Success Story? Two Field Perspectives from Liberia and Tajikistan
Kathleen Jennings, Researcher, FAFO; Stina Torjesen, Researcher, NUPI
- 31.05:** **NUPI Theory Seminar: Uncertainty and Everyday Hegemony**
Associate Professor Mark Blyth, Johns Hopkins Institute
Associate Professor Leonard Seabrooke, Copenhagen Business School
- Juni**
- 02.06:** **Konsortieseminar: Internasjonale sportsarrangementer og sikkerhet**
Hallgeir Stokken, Securitas; Stig Johnsen Brekke, Politiets sikkerhetstjeneste; Stefan Gerkman, Innenriksministeriet, Finland
- 07.06:** **Seminarserien i internasjonal økonomi: Strategic Climate Policy in Small, Open Economies**
Mads Greker, Statistisk sentralbyrå
- 13.06:** **Seminarserien i internasjonal økonomi: Innovation Studies – Results from a Web-survey**
Professor Jan Fagerberg, TIC Centre, University of Oslo
- 15.06:** **Norsk suverenitet i det 21. århundre – spenninger mellom rett og politikk**
I samarbeid med Det juridiske fakultetet, Institutt for offentlig rett.
Seminar ble holdt på Det juridiske fakultet, Institutt for offentlig rett
- 15.06:** **The Democratic Republic of the Congo and the Upcoming Elections**
Jean Marie Bomanga, General Director for Strategic Center for Inter Racial Studies
NUPI's UN Programme
- 16.06:** **The UN Programme's seminar series: The Complex Journey through Reconciliation to Peace – Realities on the Ground Democratization and UN Peace Operations**
Katarina Ammitzbøll, Independent Consultant, Justice and Democratic Governance
Stina Torjesen, Researcher, NUPI
- 20.06:** **Russia's NGO Law and Prospects for Russian Democracy**
Sergei Kovalev
- August**
- 22.08:** **Konsortieseminar: Terrorplottet mot luftfarten**
- 24.08:** **The Lithuanian Relationship with Eastern Neighbours in the Context of the EU and Global Policy**
- 25.08:** **The Andijan Event and its Aftermath: a Mini-seminar on Uzbekistan**
Matluba Azamatova, previously IWPR and BBC Uzbekistan; Gunnar Karlsen and Berit Lindeman, The Norwegian Helsinki Committee; Stina Torjesen, NUPI; Michael Mayer, Norwegian Institute of Defence Studies (IFS)
- 30.08:** **Present and Future of the Balkans**
H.E. Georgi Parvanov, President of the Republic of Bulgaria
Venue: The Norwegian Nobel Institute
- 31.08:** **Miniseminar: Preventing Global Meltdown: The International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN)**
Dr William M. Williams, Vice President, Medical Association for Prevention of War (Australia)
- September**
- 01.09:** **Pension Fund Disinvestment: Meeting Norwegian Fairness Standards?**
Ben Whitney, US Ambassador to Norway
- 01.09:** **NUPI Theory Seminar: The European Union as an Emerging Strategic Actor: Neither Fox Nor Lion**
Kjell Engelbrekt, Stockholm University and Swedish National Defence College
- 08.09:** **Ukraine after the Parliamentary Elections**
Visiting Professor
- H.E. Petras Vaitiekunas, Minister of Foreign Affairs of the Republic of Lithuania

- Sergey Kisselyov, Head of the Political Science Department, Mohyla Academy
In co-operation with the Mohyla Academy, Kiev
- 13.09: Promoting Peace and Conflict Resolution in a Transforming Indonesia**
H.E. Susilo Bambang Yudhoyono, President of the Republic of Indonesia
Venue: The Norwegian Nobel Institute
- 15.09: NUPI Theory Seminar: Inclusion or Exclusion: On the Constitution of Political Authority beyond the Nation-state**
Benjamin Herborth, Johann Wolfgang Goethe University, Frankfurt am Main
- 27.09: Konfliktløsning ved dialog Med særlig fokus på situasjonen i Midtøsten og andre aktuelle konfliktområder**
Professor og forfatter Johan Galtung
I samarbeid med Polyteknisk forening (PF) Internasjonalisering)
Sted: Håndverkeren Kurs- og Konferansesenter
- 28.–29.09: INEA-konferansen: 7th Annual North South Europe Economic Forum**
Coexistence of Religions – Values and Tolerance The Nordic Dimension
I samarbeid med Institute for European Affairs (INEA) og Utenriksdepartementet
Holmenkollen Park Hotell Rica
- Oktober 12.10: The Security Situation in Sub-Saharan Africa: 2006 and beyond**
- Sted: Håndverkeren Kurs- og Konferansesenter
- 12.–13.10: Centre for Russian Studies Annual International Conference 2006: The Multilateral Dimension in Russian Foreign Policy**
- 13.10: NUPI Theory Seminar: British Non-intervention vs Offshore Balancing in the American Civil War: The English School Strikes Back**
Professor Richard Little, University of Bristol
- 25.10: Paneldebatt: Lille speil på veggen der – hvem bestemmer utenrikspolitikken i landet her?**
Statssekr. Bård Vegard Solhjell, Statsministerens kontor; Prosjektdirektør Jon Vea, NHO; Utenriksredaktør Nils Morten Udgaard, Aftenposten; Julie Christiansen, Iver B, Neumann og Sverre Lodgaard, NUPI
- 27.10: Norwegian–Iranian (NUPI–IPS) Roundtable**
Sverre Lodgaard, Director, NUPI; Raymond Johansen, Deputy Minister of Foreign Affairs, Norway; Saeid Jalili, Deputy Minister of Foreign Affairs, Iran
- 27.10: NUPI Theory Seminar: The European Union's Influence on Domestic Change in the Candidate Countries**
Ulrich Sedelmeier, London School of Economics
- November 01.11: Seminar in the memory of journalist Anna Politkovskaya**
Vibeke Sperling, Politiken; Nils Morten Udgaard, Aftenposten; Åge
- Borchgrevink, Den norske Helsingforskomité; Osman Boliev, Romasjka
Arrangert i samarbeid med Fritt Ord, Den norske Helsingforskomité og Den norske Atlanterhavskomité
Sted: Nobelinstituttet
- 09.–10.11: Militærmaktseminaret 2006: Destinasjon Afrika – er Norge og Forsvaret beredt?**
Session I: Conflicts in Africa Historical Overview, Richard Cornwell, Senior Researcher, Institute of Security Studies, South Africa
Present Situation, Cedric de Coning, Peace and Security advisor, Accord, South Africa
Session II: Approaches to Africa – Ideas and Implementation
The United Nations Approach, Joseph Reiterer, Coordinator of the United Nations Civil Military Coordination Training Programme at the United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA)
The African Union Approach, Festus B. Aboagye, Head of Peace Missions Programme, Institute for Security Studies, South Africa
The European Union Approach, Jean-Christophe Belliard, External Relations and Political Military Affairs
The Norwegian Approach, Erik Solheim, Minister of International Development, Ministry of Foreign Affairs

<p><i>Crisis Management and Assistance to Africa – some Critical Remarks</i>, Halle Jørn Hansen, journalist and former Secretary General of Norwegian People's Aid</p>	10.11:	<p>I samarbeid med Forsvarets stabsskole Sted: Røde Kors Konferansesenter</p>	<p>Foreign Policy Challenges of the European Union H.E. Ms Tarja Halonen, President of the Republic of Finland Venue: The Norwegian Nobel Institute</p>
<p>Del III: Paneldebatt om norsk assistanse til Afrika generelt og norske militære styrker spesielt</p>	10.11:	<p>NUPI Theory Seminar: Europe's Role in the Middle East Five Years on from 9/11: What has Changed? Richard Youngs, FRIDE, Madrid/University of Warwick</p>	<p>Desember 05.12: Noen sannheter om norsk bistand til urfolk Arrangert i samarbeid med Regnskogs fondet</p>
<p>Del IV: Norge og Forsvarets engasjement i Afrika <i>Hvorfor bør Norge sende soldater til Afrika og hvordan bør bidraget se ut?</i>, Espen Barth Eide, statssekretær, Forsvarsdepartementet</p>	13.11:	<p>Norsk fredsinnsett – kvinner og menns roller Statssekretær Raymond Johansen, Utenriksdepartementet; Kari Karamé, NUPI; Torbjørn Sande, Politidirektoratet; Gro Brækken, Redd Barna</p>	<p>05.–07.12: NATO Act and NUPI Multinational Experiment 5 Assessment Workshop 2, Soria Moria, Oslo</p>
<p><i>Hvilke oppgaver og roller kan Forsvaret ta på seg i Afrika og hva kreves?</i>, Roar Sundseth, generalmajor og nestkommanderende ved Fellesoperativt hovedkvarter</p>	20.11:	<p>State Building in Georgia after the Rose Revolution: Achievements and Challenges Gela Bezhuashvili, Foreign Minister of Georgia Venue: The Norwegian Nobel Institute</p>	<p>08.12: Environment and Petroleum in the High North: Regulation and Cooperation Organised by NUPI's Energy Programme</p>
<p><i>Norske styrker til Afrika – hvorfor og hvordan?</i>, Ståle Ulriksen, Avdeling for internasjonal politikk, NUPI</p>	21.11:	<p>The Capacity of the United Nations Secretary-General to Prevent, Manage and Resolve Confrontation between States and Groups of States Sir Marrack Goulding</p>	<p>08.12: NUPI Theory Seminar: Discourse Analysis, Identity and Foreign Policy: Methodological Challenges and Copenhagen Contributions Lene Hansen, University of Copenhagen</p>
<p><i>Erfaringer fra politiarbeid – eksempel Liberia</i>, Ingrid Dagestad, Politiinspektør, Politiets sikkerhetstjeneste</p>	21.11:	<p>Et forsvar for fremtiden Forsvarssjef Sverre Diesen Arrangert i samarbeid med Polyteknisk forening og Mandag Morgen</p>	<p>18.12: Reining in the Real Dogs of War: The demilitarisation of armed groups and militias in African conflicts – and the case of Sudan John Christopher Alden, London School of Economics Mathew Arnold, United Nations/ London School of Economics</p>
<p><i>Militære erfaringer – eksempel Liberia</i>, Mikael Andersson, Oberstløytnant, det svenske forsvaret</p>	24.11:	<p>NUPI Theory Seminar: Perceptions, Misperceptions and Transatlantic Relations: Past, Present and Future? Professor Michael Smith, Loughborough University</p>	
<p><i>SHRBRIG som modell for krisehåndteringsstyrker i Afrika</i>, Arnt Ståle Lund, sjef for Konsept og doktrineutvikling, Fellesoperativt hovedkvarter</p>	29.11:	<p>Towards Global Security and Development –</p>	
<p><i>Avsluttende kommentarer</i>, Geir Flikke, assisterende direktør, NUPI</p>			

Publikasjoner 2006

A. Vitenskapelige artikler i periodika eller serier [ISSN-titler]

Andvig, Jens Chr.

«Corruption and Fast Change», *World Development*, vol. 34, nr. 2, s. 328–340.

Angell, Valter

«Acid Rain in China: Rapid Industrialization has put Citizens and Ecosystems at Risk», *Environmental Science & Technology*, vol. 40, nr. 2, s. 418–425.

Bjøro, Stephanie Kautzman

«Integrering som konfliktreguleringsmekanisme. En casestudie av OSSEs integreringsprogram i Samtskhe-Javakheti, Georgia», *Nordisk Østforum*, vol. 20, nr. 3, s. 283–298.

Borchgrevink, Axel og Ketil Fred Hansen

«Cutting Aid to Promote Peace and Democracy? Intentions and Effectiveness of Aid Sanctions», *European Journal of Development Research*, nr. 4, s. 622–641.

Carvalho, Benjamin de

«War hurts: Vietnam Movies and the Memory of a Lost War», *Millennium*, vol. 34, nr. 3, s. 951–962.

Castellacci, Fulvio

«A Critical Realist Interpretation of Evolutionary Growth Theorizing», *Cambridge Journal of Economics*, vol. 30, nr. 6, s. 861–880.

Castellacci, Fulvio

«Innovation, Diffusion and Catching up in the Fifth Long Wave», *Futures, the Journal of Forecasting and Planning*, vol. 38, nr. 7, s. 841–863.

Castellacci, Fulvio og Isabel Álvarez

«Innovation, Diffusion and Cumulative Causation: Changes in the Spanish Growth

Regime, 1960–2001», *International Review of Applied Economics*, vol. 20, nr. 2, s. 223–241.

Eriksen, Stein Sundstøl

«Bourdieu, nyliberalismen og globaliseringen», *Agora*, vol. 24, nr. 1–2, s. 298–317.

Eriksen, Stein Sundstøl og Kristen Nordhaug

«Politics of Survival in the Making of Weak and Strong States», *Forum for Development Studies*, vol. 33, nr. 2, s. 237–266.

Grünfeld, Leo Andreas

«Multinational Production, Absorptive Capacity, and Endogenous R&D Spillovers», *Review of International Economics*, vol. 14, nr. 5, s. 922–940.

Haugevik, Kristin M.

«Middelvei med fransk touche: franske og britiske preferanser i EUs sikkerhets- og forsvarspolitik», *Internasjonal politikk*, vol. 64, nr. 4, s. 487–507.

Heradstveit, Daniel

«Iran under Mahmoud Ahmadinejad», *Internasjonal politikk*, vol. 64, nr. 2, s. 215–225.

Leira, Halvard og Iver B. Neumann

«Fremmede konsulter i Norge ca. 1660–1905», *Historisk Tidsskrift [København]*, vol. 106, nr. 2, s. 449–487.

Leira, Halvard

«Une pensée commune, trois chemins différents: la naissance des discours pacifistes scandinaves à la fin du XIX siècle», *Nordiques*, nr. 11, s. 25–42.

Lärkner, Johanna

«Återvunna symboler – den stora sovjetiska segern i en ny tid», *Nordisk Østforum*, vol. 20, nr. 4, s. 405–424.

Matlary, Janne Haaland

«When Soft Power Turns Hard: Is an EU Strategic Culture Possible?», *Security Dialogue*, vol. 37, nr. 1, s. 105–121.

Maurseth, Per Botolf og Bjørn Frank

«The Spatial Econometrics of Elephant Population Change – A note», *Ecological Economics*, vol. 60, nr. 1, s. 320–323

Melchior, Arne

«The Most and the Least Favoured Nations: Norway's Trade Policy in Perspective», *The World Economy*, vol. 29, nr. 10, s. 1329–46.

Neumann, Iver B.

«Flerbent fellesskap i en norsk trekkhundklubb», *Norsk antropologisk tidsskrift*, vol. 17, nr. 1, s. 48–62.

Neumann, Iver B. og Ole Jacob Sending

«Governance to Governmentality: Analyzing NGOs, States, and Power», *International Studies Quarterly*, vol. 50, nr. 3, s. 651–672.

Neumann, Iver B.

«Pop goes Religion: Harry Potter meets Clifford Geertz», *European Journal of Cultural Studies*, vol. 9, nr. 1, s. 81–100.

Neumann, Iver B.

«Sublime Diplomacy: Byzantine, early modern, contemporary», *Millennium*, vol. 34, nr. 3, s. 865–888.

Neumann, Iver B.

«Å studere den [post]moderne staten: Epistemologiske forutsetninger», *Norsk antropologisk tidsskrift*, vol. 17, nr. 3–4, s. 213–224.

Nordhaug, Kristen

«Det amerikanske hegemoniets politiske økonomi», *Sosiologisk Årbok*, nr. 3–4, s. 1–40.

Rieker, Pernille

«From Common Defence to Comprehensive Security: Towards the Europeanization of French Foreign and Security Policy?», *Security Dialogue*, vol. 37, nr. 4, s. 509–528.

Rieker, Pernille

«Norway and the ESDP: Explaining Norwegian Participation in the EU's Security Policy», *European Security*, vol. 15, nr. 3, s. 281–298.

Rieker, Pernille

«L'Union Européenne, la Norvège et le Grand Nord», *Nordiques* 9 [Hiver], 13 s.

Selliaas, Andreas

«Den olympiske bevegelse og internasjonal politikk», *Internasjonal politikk*, vol. 64, nr. 3, s. 413–426.

Skard, Torild

«Gjennom glasset? Verdens kvinnelige stats- og regjeringssjefer 1945–2006», *Internasjonal politikk*, vol. 64, nr. 1, s. 29–52.

B. Vitenskapelige artikler i antologier**Andvig, Jens Chr.**

«Corruption in China and Russia compared», i S. Rose-Ackerman, *International Handbook on the Economics of Corruption*, Cheltenham, UK: E. Elgar, s. 278–319.

Carlsnaes, Walter

«European Foreign Policy», i Knud Erik Jørgensen, Mark A. Pollack and Ben Rosamond, red., *Handbook of European Union Politics*, London: Sage, s. 545–560.

Carlsnaes, Walter

«Foreign Policy», i B. Guy Peters and Jon Pierre, red., *Handbook of Public Policy*, London: Sage, s. 339–363.

Fonn, Birgitte Kjos og Ole Jacob Sending

«Forskningen og utenrikspolitikken», i Birgitte Kjos Fonn, Iver B. Neumann og Ole Jacob Sending, red., *Norsk utenrikspolitisk praksis. Aktører og prosesser*, Oslo: Cappelen akademisk forlag, s. 165–189.

Græger, Nina og Iver B. Neumann

«Utenriksdepartementet og Forsvarsdepartementet som beslutningspolitiske aktører», i Birgitte Kjos Fonn, Iver B. Neumann og Ole Jacob Sending, red., *Norsk utenrikspolitisk praksis. Aktører og prosesser*, Oslo: Cappelen akademisk forlag, s. 67–88.

Lie, Jon Harald Sande

«Utvikling, frivillige organisasjoner og utenrikspolitikk», i Birgitte Kjos Fonn, Iver B. Neumann og Ole Jacob Sending, red., *Norsk utenrikspolitisk praksis. Aktører og prosesser*, Oslo: Cappelen akademisk forlag, s. 138–164.

Matlary, Janne Haaland og Audun Halvorsen

«Bare når utenriks blir innenriks: utenrikspolitikk i partiene», i Birgitte Kjos Fonn, Iver B. Neumann og Ole Jacob Sending, red., *Norsk utenrikspolitisk praksis. Aktører og prosesser*, Oslo: Cappelen akademisk forlag, s. 190–208.

Matlary, Janne Haaland

«Post-National Security Policy in the EU? Drivers and Constraints», i P.K. Mydske og I. Peters, red., *The Transformation of the European Nation-State*, Berlin: Berliner Wissenschaftsverlag.

Mærli, Morten Bremer

«Preventing Nuclear Terrorism by Means of Supply Side Security», i Anja Dalgaard-Nielsen og Daniel S. Hamilton, red., *Transatlantic Homeland Security*, Oxford: Routledge, ch. 3, s. 44–71.

Neumann, Iver B.

«Naturalizing Geography: Harry Potter and the Realms of Muggles, Magic Folks, and Giants», i Iver B. Neumann og Daniel H. Nexon, red., *Harry Potter and International Relations*, Lanham: Rowman & Littlefield, s. 157–175.

Nordhaug, Kristen

«The Developmental State: An East Asian Perspective», i Ahmed Shafiqul Huque og Habib Zafarullah, red., *International Development Governance*, New York: CRC Press, Taylor & Francis, s. 205–218.

Rieker, Pernille

«The Nordic Countries and EU Security Policy: Divergent or Convergent Agendas?», i Alyson J.K. Bailes, Gunilla Herolf og Bengt Sundelius, red., *The Nordic Countries and the European Security and Defence Policy*, Oxford: Oxford University Press, ch. 17, s. 301–314.

Sending, Ole Jacob, Iver B. Neumann og Birgitte Kjos Fonn

«Utenrikspolitikken indre liv», i Birgitte Kjos Fonn, Iver B. Neumann og Ole Jacob Sending, red., *Norsk utenrikspolitisk praksis. Aktører og prosesser*, Oslo: Cappelen akademisk forlag, s. 7–18.

Sjaastad, Anders C.

«Stortinget som utenrikspolitisk organ», i Birgitte Kjos Fonn, Iver B. Neumann og Ole Jacob Sending, red., *Norsk utenrikspolitisk praksis. Aktører og prosesser*, Oslo: Cappelen akademisk forlag, s. 19–47.

Stokke, Olav

«Coherence in Policies towards Developing Countries: Rationale, Constraints and Opportunities», i Majda Bne Saad og Maura Leen, red., *Trade, Aid and Development: Essays in Honour of Helen O'Neill*, Dublin: University College Dublin Press, s. 54–76.

Thune, Henrik, Torgeir Larsen og Gro Holm

«Budbringerens utenriksmakt», i Birgitte Kjos Fonn, Iver B. Neumann og Ole Jacob Sending, red., *Norsk utenrikspolitisk praksis. Aktører og prosesser*, Oslo: Cappelen akademisk forlag, s. 209–231.

C. Vitenskapelige monografier**Flikke, Geir**

The Failure of a Movement: the Rise and Decline of Democratic Russia 1989–1992, Dr. Art-graden, *Acta Humaniora*, nr. 250, Oslo: Universitetet i Oslo, 296 s.

Matlary, Janne Haaland

Values and Weapons: from Humanitarian Intervention to Regime Change? Houndmills: Palgrave Macmillan, 224 s.

Matlary, Janne Haaland

Veruntreute Menschenrechte: Droht eine

Diktatur des Relativismus? Augsburg: St. Ulrich Verlag, 207 s.

Rieker, Pernille

Europeanisation of National Security Identity. The EU and the Changing Security Identities of the Nordic States, New York and London: Routledge, 226 s.

D. Fagbøker, lærebøker eller andre selvstendige utgivelser

Blakkisrud, Helge, red.

Towards a Post-Putin Russia, Conference Proceedings, Oslo: NUPI, 77 s.

Carlsnaes, Walter and Philip Nel, red.

In full Flight: South African Foreign Policy after Apartheid. Midrand, South Africa: Institute for Global Dialogue, 226 s.

Coning, C.H. de, red.

CIMIC in UN and African Peace Operations, Durban: ACCORD, 390 s.

Flikke, Geir og Sergiy Kisselyov, red.

«Beyond Recognition? Ukraine and Europe after the Orange Revolution», *Conference Proceedings*, Oslo: NUPI, 184 s.

Fonn, Birgitte Kjos, Iver B. Neumann og Ole Jacob Sending, red.

Norsk utenrikspolitisk praksis: aktører og prosesser, Oslo: Cappelen akademisk forlag, 275 s.

Grünfeld, Leo Andreas og Erik W. Jakobsen

Hvem eier Norge?: eierskap og verdiskapning i et grenseløst næringsliv, Oslo: Universitetsforlaget, 284 s.

Neumann, Iver B. og Daniel H. Nexon, red.

Harry Potter and International Relations, Lanham: Rowman & Littlefield, 245 s.

Neumann, Iver B., Christine Ingebritsen og Sieglinde Gstöhl, red.

Small States in International Relations: A Reader, Seattle: University of Washington Press, 334 s.

Nordhaug, Kristen og Daniel Fleming, red.

Global Challenges – Local Responses: An Institutional Perspective on Economic Transformation in Asia, Roskilde: Roskilde

University, IDS Occasional Paper, nr. 25, 410 s.

Sverdljuk, Jana og Svitlana Oksamytna, red.

Women and Politics in Ukraine: Benefiting from International Experience, Kyiv, Atika, 271 s.

Wilson, Elana

Building an Arctic Community of Knowledge: the Promotion and Reception of Canadian Resource Management and Economic Development Models in the Russian North, Cambridge: University of Cambridge, King's College, 234 s.
Submitted for the degree of Doctor of Philosophy, Department of Geography, Scott Polar Research Institute.

E. Kapitler eller artikler i fagbøker, lærebøker, konferanserapporter [«proceedings»] og fagtidsskrifter

Bjørge, Tore

«Reducing Recruitment and Promoting Disengagement from Violent Extremism: The Case of Neo-Nazi Groups», *Rummymede's Quarterly Bulletin*, nr. 344, December 2005, s. 9–11.

Bjørge, Tore

«Reducing Recruitment and Promoting Disengagement from Extremist Groups: The Case of Racist Sub-cultures», i Cheryl Bernard, red., *A Future for the Young: Options for helping Middle Eastern Youth Escape the Trap of Radicalization*, Washington D.C.: Rand Working Paper WR-354, 2005, s. 1–30.

Blakkisrud, Helge

«En guide til den fjerneste av våre nærmeste naboer», forord til Katerina Smetanina, *Russland og rusere. En guide til vårt nabofolk i øst*. Oslo: Orion.

Borchgrevink, Axel

«Dingos, Gringos and other Animals in the Fields of Development: Aid and NGOs», i Dan Banik, red., *Poverty, Politics and Development: Interdisciplinary Perspectives*, Bergen: Fagbokforlaget, s. 250–272.

Coning, C.H. de

«Civil-Military Coordination and UN Peacebuilding Operations», *Conflict Trends*, nr. 3, Durban, s. 19–23.

Coning, C.H. de

«The Future of Peacekeeping in Africa», i H. Ojanen, red., *Peacekeeping – Peacebuilding: Preparing for the Future*, Helsinki: Finnish Institute of International Affairs [FIIA], Report 14, s. 35–42.

Coning, C.H. de

«The Future of Peacekeeping in Africa», *Conflict Trends*, nr. 3, Durban, s. 3–7.

Coning, C.H. de

«Peace and Peacekeeping Diplomacy», i Gustaaf Geeraerts, Natalie Pauwels og Eric Remacle, red., *Dimensions of Peace and Security: A Reader*, Bruxelles: P.I.E.-Peter Lang.

Flikke, Geir

«Beyond the Orange Revolution: Transitions and Factors for Consolidation», i Geir Flikke og Sergiy Kisselyov, red., *Beyond Recognition*, Oslo: NUPI, s. 9–21.

Godzimirski, Jakob M.

«High Politics and Daily Life or How to Survive in a Changing Russia–EU Neighbourhood?», in *Models for Cross-border Co-operation – Focus on the Pskov Region*, Helsingfors: STETE.

Godzimirski, Jakob M.

«How to Read Readings of the NEGP?», *Baltic Mosaic*, Special Issue on Northern European Gas Pipeline, nr.1, s. 34–46 [Russian and English].

Lie, Jon Harald Sande

«An Ethnography of 'Participation' as Governance». A Review Essay i *Forum for Development Studies*, vol. 33, nr. 2, s. 387–396.

Lodgaard, Sverre

«Bombing of Iran: Is it avoidable?», i *Iran's Nuclear Programme. Realities and Repercussions*, Abu Dhabi: the Emirates Center for Strategic Studies and Research.

Matlary, Janne Haaland

«The Great Human Rights Spectacle: On Juridified Politics and Politized Law in Europe», *Conceptualization of the Person in the Social Sciences*, Proceedings of the Papal Academy of Social Science, Libreria Editrice Vaticana.

Matlary, Janne Haaland

«Den internasjonaliserte militærmakten: Hva kreves det av offiseren?», *Norsk Militært Tidsskrift*, vol. 176, nr. 1, s. 14–20.

Matlary, Janne Haaland

«Å lede seg selv under risiko», *Norsk Militært Tidsskrift*, vol. 176, nr. 5, s. 30–31.

Maurseth, Per Botolf

«Mangelfulle begrunnelser i forskningspolitikken», *Forskningspolitikk*, vol. 29, nr. 2, s. 4–5.

Melchior, Arne

«Micro-dynamics of International Trade: Evidence from Seafood Exports», i F. Asche, red., *Primary Industries Facing Global Markets*, Oslo: Universitetsforlaget, kap. 7, s. 168–189.

Mærli, Morten Bremer

«Preventing nuclear terrorism by means of supply-side security», i Dalgaard-Nielsen, Anja og Daniel S. Hamilton, red., *Transatlantic Homeland Security. Protecting society in the age of catastrophic terrorism*, London og New York: Routledge, s. 44–71.

Neumann, Iver B. og Daniel H. Nexon

«Introduction: Harry Potter and the Study of World Politics», i Iver B. Neumann og Daniel H. Nexon, red., *Harry Potter and International Relations*, Lanham: Rowman & Littlefield, s. 1–23.

Neumann, Iver B. og Sieglinde Gstöhl

«Introduction: Lilliputians in Gulliver's World? Small States in International Relations», i Iver B. Neumann, Christine Ingebritsen og Sieglinde Gstöhl, red., *Small States in International Relations: A Reader*, Seattle: University of Washington Press, s. 3–36.

Nordhaug, Kristen og Daniel Fleming

«Conclusion – Comparative Perspectives», i Kristen Nordhaug og Daniel Fleming,

red., *Global Challenges – Local Responses: An Institutional Perspective on Economic Transformation in Asia*, Roskilde: Roskilde University, IDS Occasional Paper, nr. 25, s. 383–397.

Nordhaug, Kristen

«Global Finance and Financial Regulation in Malaysia and Taiwan», i Kristen Nordhaug og Daniel Fleming, red., *Global Challenges – Local Responses: An Institutional Perspective on Economic Transformation in Asia*, Roskilde: Roskilde University, IDS Occasional Paper, nr. 25, s. 343–362.

Nordhaug, Kristen, Thorkil Casse og Laurids S. Lauridsen

«Global Webs, Global Flows and Global Political Regulation – Hypotheses for Research», i Kristen Nordhaug og Daniel Fleming, red., *Global Challenges – Local Responses: An Institutional Perspective on Economic Transformation in Asia*, Roskilde: Roskilde University, IDS Occasional Paper, nr. 25, s. 93–100.

Nordhaug, Kristen

«Globalisation and Institutions», i Kristen Nordhaug og Daniel Fleming, red., *Global Challenges – Local Responses: An Institutional Perspective on Economic Transformation in Asia*, Roskilde: Roskilde University, IDS Occasional Paper, nr. 25, s. 9–28.

Nordhaug, Kristen og Daniel Fleming

«Introduction», i Kristen Nordhaug og Daniel Fleming, red., *Global Challenges – Local Responses: An Institutional Perspective on Economic Transformation in Asia*, Roskilde: Roskilde University, IDS Occasional Paper, nr. 25, s. 1–6.

Nordhaug, Kristen, Daniel Fleming og Henrik Sjøborg

«Regional Conditions in East Asian Development», i Kristen Nordhaug og Daniel Fleming, red., *Global Challenges – Local Responses: An Institutional Perspective on Economic Transformation in Asia*, Roskilde: Roskilde University, IDS Occasional Paper, nr. 25, s. 103–130.

Skard, Torild

«Steeplechase towards Equality», i Ingeborg Breines og Hans d'Orville, red., *60 Women*

Contributing to the 60 Years of UNESCO, Paris: UNESCO, s. 223–229.

Skard, Torild

«Utdanning for jenter i Vest-Afrika», i Birgit Brock-Utne og Liv Bøyesen, red., *Å greie seg i utdanningsystemet i nord og i sør*, Bergen: Fagbokforlaget, s. 300–309.

Sverdljuk, Jana

«Women and Politics in Ukraine: Towards Defining the Principles of Cooperation between Local and International Actors», i Jana Sverdljuk og Svitlana Oksamytna, red., *Women and Politics in Ukraine: benefiting from international experience*, s. 74–88.

Ulriksen, Ståle

«European Military Changes since 9/11», i Giovanna Bono, red. *The Impact of 9/11 on European Foreign and Security Policy*, I.E.S. series nr. 9, Brussel VUB-Press.

Visser, Reidar

«Osmanli eyalet sinirlari, Sii federalizmi ve Iraktaki enerji anlasmazligi», [Osmanse provinsgrenser, sjiamuslimsk føderalisme og energikonflikt i Irak], *Stratejik Analiz*, s. 83–90.

Visser, Reidar

«Sentralisme i Irak: en overlevning fra mandatperioden?», *Babylon: tidsskrift om Midt-Østen og Nord-Afrika*, vol. 4, nr. 1, s. 28–35.

Øverland, Indra

«Poverty and International Aid among Russia's Indigenous Peoples», i Robyn Eversole, John-Andrew McNeish og Alberto Cimadamore, red., *Indigenous Peoples and Poverty: An International Perspective*, London: Zed Books, s. 108–125.

F. Rapporter i egen rapportserie [rapporter, trykkserie, skriftserie og annet som er utgitt av instituttet, i motsetning til forlagsutgivelser. Gjelder også internettpublikasjoner i NUPI-regi.]

Andvig, Jens Chr.

Child Soldiers: Reasons for Variation in their Rate of Recruitment and Standards of Welfare, NUPI-notat nr. 704, Oslo: NUPI, 43 s. <http://www.nupi.no/IPS/filestore/704.pdf>

Andvig, Jens Chr.

Geographical Spread of Corruption. Policies, Institutions and Cross-Country Economic Interaction. Part I: Issues, Theory, NUPI-notat nr. 695, Oslo: NUPI, 33 s. <http://www.nupi.no/IPS/filestore/695.pdf>

Angell, Valter og Kyrre Stensnes

Norge og multilateral samarbeid. Mot en ny politikk?, NUPI-notat nr. 701, 31 s. <http://www.nupi.no/IPS/filestore/7011.pdf>

Borchgrevink, Axel, Turid Johansen

Arnegaard og Miriam Bolaños
Review of the Norwegian Program for Indigenous Peoples in Guatemala, NUPI-notat nr. 703, Oslo: NUPI, 48 s. <http://www.nupi.no/IPS/filestore/703.pdf>

Borchgrevink, Axel

A Study of Civil Society in Nicaragua: A Report Commissioned by NORAD, NUPI-notat nr. 699, Oslo: NUPI, 77s. <http://www.nupi.no/IPS/filestore/699.pdf>

Flikke, Geir og Sergiy O. Kisselyov

Further Towards Post-Communism? From Left to Regions in Ukraine, NUPI-notat nr. 713, Oslo: NUPI, 23 s. <http://www.nupi.no/IPS/filestore/WP-713.pdf>

Flikke, Geir og Jakub M. Godzimirski

Words and Deeds: Russian Foreign Policy and Post-Soviet Secessionist Conflicts, NUPI-notat nr. 711, Oslo: NUPI, 112 s. <http://www.nupi.no/IPS/filestore/WP-711.pdf>

Gislesen, Kirsten

A Childhood Lost? The Challenges of Successful Disarmament, Demobilisation and Reintegration of Child Soldiers: The Case of West Africa, NUPI-notat nr. 712, Oslo:

NUPI, 52 s.

<http://www.nupi.no/IPS/filestore/WP-712pdf.pdf>

Haslie, Anita og Indra Øverland

Norges bistand til urfolk: en realitetsorientering, NUPI-notat nr. 708, Oslo: NUPI, 31 s. <http://www.nupi.no/IPS/filestore/708.pdf>

Karamé, Kari

The Gender Perspective in Norwegian Peace Efforts. A Study for the Norwegian Ministry of Foreign Affairs. Oslo: NUPI, 60 s.

Lodgaard, Sverre, red.

Is anything Doable in the Field of Nuclear Disarmament?, Policy Brief from NUPI's nuclear non-proliferation programme, 92 s.

NUPI's UN Programme

A Fork in the Road or a Roundabout? A Narrative of the UN Reform Process 2003–2005, Oslo: NUPI, 73 s.

Maurseth, Per Botolf

Utenlandsinvesteringer i fiskeri- og havbruksnæringen – resultater fra en spørreundersøkelse, NUPI-notat nr. 705, Oslo: NUPI, 44 s. <http://www.nupi.no/IPS/filestore/705.pdf>

Melchior, Arne

The WTO Negotiations on Market Access for Manufacturing and Fish [NAMA], NUPI-notat nr. 698, Oslo: NUPI, 34 s. <http://www.nupi.no/IPS/filestore/698.pdf>

Neumann, Iver B.

European Identity and its Changing Others, NUPI-notat nr. 710, Oslo: NUPI, 14 s. <http://www.nupi.no/IPS/filestore/710.pdf>

Stensnes, Kyrre

Openness and Economic Growth. Do Institutions Matter?, NUPI-notat nr. 702, Oslo: NUPI, 66 s. <http://www.nupi.no/IPS/filestore/702.pdf>

Torjesen, Stina og Indra Øverland, red.

The Battle for Azerbaijan: Azeri Perspectives on the Observation of the 2005 Parliamentary Elections and the Post-election Period, NUPI-notat nr. 697, Oslo: NUPI, 150 s. <http://www.nupi.no/IPS/filestore/697.pdf>

Torjesen, Stina og Indra Øverland, red.

Observing or Participating in Regime Change?: Kyrgyz Perspectives on the Role of International Election Observation Missions in 2005, NUPI-notat nr. 696, Oslo: NUPI, 61 s. <http://www.nupi.no/IPS/filestore/696-b.pdf>

Torjesen, Stina

The Political Economy of Disarmament, Demobilisation and Reintegration [DDR]: Selective Literature Review and Preliminary Agenda for Research, NUPI-notat nr. 709, Oslo: NUPI, 19 s. <http://www.nupi.no/IPS/filestore/709.pdf>

Ulriksen, Ståle

Deployments for Development? Nordic Peacekeeping Efforts in Africa, UN Programme Working Paper, NUPI. <http://www.nupi.no/IPS/filestore/StleUlriksenkap.pdf>

Visser, Reidar

Sistani, The United States and Politics in Iraq: From Quietism to Machiavellianism?, NUPI-notat nr. 700, Oslo: NUPI, 37 s. <http://www.nupi.no/IPS/filestore/700.pdf>
Utgitt i august 2006 i oppdatert versjon på arabisk i Irak av al-Markaz al-'Iraqi li-l-Buhuth wa-l-Dirasat al-Mustaqbaliyya, som «Al-Sistani wa-l-wilayat al-mutahhida wa-l-shan al-siyasi fi-l-'iraq».

G. Rapporter i eksterne rapportserier [rapporter utgitt av forlag, annet institutt eller annen institusjon.]

Borchgrevink, Axel, John Carlsen, Anne Hege Simonsen og Svend Erik Sørensen

Evaluation of Fredskorpset, NORAD evaluation report, nr. 2, Oslo: NORAD, 95 s.

Castellacci, Fulvio

Convergence and Divergence among Technology Clubs, DRUID Working Paper, nr. 06.21, Copenhagen: DRUID Working Papers Series, 37 s.

Castellacci, Fulvio

Innovation and International Competitiveness of Manufacturing and Service Industries: a Survey, DIME Working Paper 2006.05,

Series on «Dynamics of Knowledge Accumulation, Competitiveness, Regional Cohesion and Economic Policies», DIME Network of Excellence, Brussel, 60 s.

Castellacci, Fulvio

The Interaction between National Systems and Sectoral Patterns of Innovation : a Cross-Country Analysis of Pavitt's Taxonomy. DIME Working Paper; 2006.01, Series on «Dynamics of Knowledge Accumulation, Competitiveness, Regional Cohesion and Economic Policies», DIME Network of Excellence, Brussel, 35 s.

Coning, C.H. de

South Africa's Emerging Role as a Leading Middle-Power, Center for International Political Studies [CiPS] E-Briefing Paper No 70/2006, University of Pretoria, Pretoria.

Melchior, Arne

Tariffs in World Seafood Trade, Roma: FAO Fisheries Circular, nr. 1016, 43 s.

H. Mastergradsarbeider

Gislesen, Kirsten

A Childhood Lost? The Challenges of Successful Disarmament, Demobilisation and Reintegration of Child Soldiers: the Case of West Africa. London: King's College, 51 s.

Haslie, Anita

Between Victim and Warrior: Political Mobilization among Sudanese Refugees in Uganda. Thesis submitted for the Cand. Polit. degree. Institute of Sociology and Human Geography, University of Oslo, 115 s.

Havnelid, Linn Fossum

Private Military Companies and Home State Interests: Conflict or Convergence? A Study of United Kingdom-based private Military Companies. Oslo: University of Oslo, Department of Political Science, 97 s.

Johnson, Trude

Implementing Human Rights Norms: a Case Study of Russia's Partial Compliance to ECHR Protocol no. 6. Oslo: University of Oslo, Department of Political Science, 90 s., [også publiser som NUPI-notat nr. 706].

Johansen, Siri Therese

Lykkes TAC? Hivlaidis-aktivisme og sosial mobilisering i Khayelitsba. Oslo: Universitetet i Oslo, Sosialantropologisk institutt, 200 s.

Lärkner, Johanna

Den stora segern fyller 60: segerdag, symbolåtervinning och ett förlorat fosterland. Oslo: Universitetet i Oslo, Sosialantropologisk institutt, 114 s., [også publiser som NUPI-notat nr. 707].

Ottman, Thea Martine

Armed Conflict and Statebuilding: Warfare as Regime-security?: Uganda in the Congo War – from Darling to Devil: the Ugandan Paradox. Oslo: University of Oslo, Department of Political Science, 96 s.

Stensnes, Kyrre

Openness and Growth: the Role of Institutions. Oslo: University of Oslo, Department of Economics, 76 s.

Ulvin, Hege Kristin

The United States and the Norm of Non-intervention: US Argumentation for the Use of Force from Clinton to Bush. Oslo: University of Oslo, Department of Political Science, 109 s.

Wilhelmsen, Torill Bye

The Importance of Special and Differential Treatment for LDCs: The Effects of Preference Erosion on Clothing Exports from Bangladesh to Norway. Ås: Norwegian University of Life Sciences [UMB] Department of Economics and Resource Management [IØR], 103 s.

Aaberg, Lisbeth

One Size fits All? The Invasion and Occupation of Iraq. Oslo: University of Oslo, Department of Literature, Area Studies and European Languages, 84 s.

I. Rapporter til oppdragsgivere [rapporter med begrenset sirkulasjon.]

Blakkisrud, Helge og Elana Wilson

Who Decides What? Mapping the Russian Decision-Making Structure After Recentralisation and Administrative Reform. Rapport til OED/Statoil/Hydro.

Blakkisrud, Helge og Elana Wilson

An Integrating Analysis of Russia's Northern Policy. Rapport til OED/Statoil/Hydro.

Borchgrevink, Axel

Political Risk Assessment for Tree Plantation Investment Projects in Nicaragua. Rapport til Konsensus A/S, juni.

Godzimirski, Jakub M.

Energy Elite on the Russian Power Map. Study conducted within the OED, Statoil and Norsk Hydro financed project *The Energy Complex and Russia's Transformation Towards a Post-Putin Era.*

Godzimirski, Jakub M.

«Quarterly Overview of the Situation in and around Russian Aluminium Industry, Risk Assessment for NORSK HYDRO», *Russian Aluminium Report 4/2005* [devoted to the problem of the reform of the Russian energy sector].

Godzimirski, Jakub M.

«Quarterly Overview of the Situation in and around Russian Aluminium Industry, Risk Assessment for NORSK HYDRO», *Russian Aluminium Report 1/2006* [devoted to the relationship between political and economic elites in Putin's Russia with focus on the place of aluminium actors on the Russian power map].

Godzimirski, Jakub M.

«Quarterly Overview of the Situation in and around Russian Aluminium Industry, Risk Assessment for NORSK HYDRO», *Russian Aluminium Report 2/2006* [devoted to the issue of merger of two Russian main aluminum producers – RUSAL and SUAL – and the consequences this may have for Russian and global aluminium industry].

Godzimirski, Jakub M.

«Quarterly Overview of the Situation in and around Russian Aluminium Industry, Risk Assessment for NORSK HYDRO», *Russian Aluminium Report 3/2006* [devoted to the issue of Russian long-term strategy in the economic sphere, Russian investments abroad and RUSAL's external investments strategy].

Godzimirski, Jakub M.

Western Personnel in Russia's TEK Companies' Boards. Sub-study conducted within the OED, Statoil and Norsk Hydro financed project The Energy Complex and Russia's Transformation Towards a Post-Putin Era, sub-project: TEK Ruling Class: Who Manages Russian Energy Resources?.

Grünfeld, Leo Andreas

Sammendrag og politikk anbefalinger: How Local Firms Learn from Knowledge Intensive Multinationals. Et forskningsprosjekt under KUNI-programmet, Norges forskningsråd.

Haslie, Anita og Stein Erik Horjen

Piloting the Principles for 'Good International Engagement in Fragile States' in Sudan. Mid-Term Report to OECD-DAC, August.

Melchior, Arne

Aid for Trade and the Geneva Confusion, rapport til Utenriksdepartementet/NORAD, november.

Melchior, Arne

WTO eller EU-medlemskap? Norsk fiskeri-næring og EUs handelsregime, rapport til Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening, september.

Nilsen, Anne Grete

NUPI OSINT Powerpoint presentasjon, Sarajevo, Bosnia, 13–18 november.

Nilsen, Anne Grete

Rapport etter prosjektmøte i Sarajevo Bosnia 13–18 november.

Skar, Harald Olav

Foreign Involvement in Nepalese Peace Politics, 58 s., rapport til NORAD og Den norske ambassade i Kathmandu.

Skar, Harald Olav

Nepal's Peace Proposals; Analyses and Review, 33 s., rapport til NORAD og Den norske ambassade i Kathmandu.

Visser, Reidar

The 2005 Saudi Municipal Elections in the Peripheral Provinces: From Regionalism to Islamism, rapport til Statoil, februar.

Visser, Reidar

Two and a Half Lies about Iraqi History: An Introductory Essay on Politics in Modern Iraq, rapport til Statoil, februar.

Vogt, Andreas

TfP/NUPI Annual Report 2005, til Utenriksdepartementet og TfP-partnere.

Vogt, Andreas

TfP/NUPI Progress Report 2006, til Utenriksdepartementet og TfP-partnere.

Vogt, Andreas

TfP Executive Summary Annual Report 2005 til Utenriksdepartementet og TfP-partnere.

Vogt, Andreas

TfP Consolidated Joint Progress Report 2006 til Utenriksdepartementet og TfP-partnere.

Wilhelmsen, Julie

The Islamic Factor in Azerbaijan – how potent?, rapport til Statoil/Hydro.

J. Populærvitenskapelige artikler og foredrag [artikler o.l. publisert i populærvitenskapelige tidsskrifter etc.]**Bakken, Anja Kristin**

«Aust-Timor: På staden hvil?», *Hvor hender det?*, nr. 12, 4 s.

Blakkisrud, Helge

«Hvor går Putins Russland?» UNE, Oslo, 09.06.

Blakkisrud, Helge

Store Norske Årbok. Kunnskapsforlaget: Oppslagsord: Tsjetsjenia
Temaartikkel: Putins Russland: Alle veier fører til Kreml.

Store norske leksikon, Kunnskapsforlaget: Biografier/presentasjoner for følgende oppslagsord:

Nagorno-Karabakh; Nemtsov, Boris Jefimovitsj; Nikitin, Aleksandr Konstantinovitsj; Paznjak, Zianon Stanislavavitsj; Primakov, Jevgenij; Putin, Vladimir; Rutskoj, Aleksandr; Russland,

nyere historie; Seleznjov, Gennadij; Sjusjkevitsj, Stanislaw; Stepasjin, Sergej; Tatarstan; Tsjetsjenia; Tsjornovil, Taras; Tymosjenko, Julija; Tsjernomyrdin, Viktor; Tsjubaj, Anatolij; Ukraina, nyere historie; Ziuganov, Gennadij; Zjirinovskij, Vladimir.

Carvalho, Benjamin de

«Film blir virkelighet», *Argument*, nr. 3, ss. 10–11.

Fonn, Birgitte Kjos

Frontlinjer: «Fornærmelser på tyrkisk», *Ny Tid* nr. 7.

Fonn, Birgitte Kjos

Frontlinjer: «De normales greie Gud», *Ny Tid* nr. 11.

Fonn, Birgitte Kjos

Frontlinjer: «Gjengrodd stib», *Ny Tid* nr. 15.

Fonn, Birgitte Kjos

Frontlinjer: «Rikdom og ulykke», *Ny Tid* nr. 19.

Fonn, Birgitte Kjos:

Frontlinjer: «Kapitalisme og kjøkkenbenk», *Ny Tid* nr. 23.

Fonn, Birgitte Kjos

Frontlinjer: «Amerikanerne kommer», *Ny Tid* nr. 27.

Fonn, Birgitte Kjos

Frontlinjer: «Solslyng og skattegnål», *Ny Tid* nr. 31.

Fonn, Birgitte Kjos

Frontlinjer: «Høyrebølge/midtimellombølge?», *Ny Tid* nr. 35.

Fonn, Birgitte Kjos

Frontlinjer: «Nye vinder i Tyrkia», *Ny Tid* nr. 39.

Fonn, Birgitte Kjos

Frontlinjer: «Glimt fra Kongo», *Ny Tid* nr. 43.

Fonn, Birgitte Kjos

Frontlinjer: «Ikke alle liker revolusjoner», *Ny Tid* nr. 47.

Godzimirski, Jakub M.

«Velkommen til Internett. Russisk olje og

gass på nettet?», *Nordisk Østforum*, vol. 20, nr.1.

Godzimirski, Jakub M.

«Velkommen til Internett. Tsjetsjenia på nettet», *Nordisk Østforum*, vol. 20, nr. 2.

Godzimirski, Jakub M.

«Velkommen til Internett. Etterretning på internett», *Nordisk Østforum*, vol. 20, nr. 3.

Godzimirski, Jakub M.

«Velkommen til Internett. Frihet og media i Putins Russland», *Nordisk Østforum*, vol. 20, nr. 4.

Haslie, Anita

«Borgarkrigen i Nord-Uganda», *Hvor hender det?*, nr. 24, 4 s.

Haugevik, Kristin M.

«EUs formannskap: Gallionsfigur eller viktig aktør?», *Hvor hender det?*, nr. 13, 4 s.

Haugevik, Kristin M.

«Blair's foreign secretaries», *British Politics Review. Newsletter of the British Politics Society*, Norway, vol. 1, nr. 1, s. 3.

Haugevik, Kristin M. og Kari Osland

«Ansvar for å beskytte?», *Hvor hender det?*, nr. 9, 4 s.

Høgseth, Henning

«Afghanistan – evig krig eller varig fred?», *Hvor hender det?*, nr. 1, 4 s.

Karamé, Kari

Året i Bilder, Damm: Libanon 2006.

Lie, Jon Harald Sande

«Landprofil Uganda 2005–2006», *Oljespill. Jakten på Afrikas svarte gull*. Sigurd Jorde red. Oslo: Fellesrådet for Afrika og Solidaritet forlag: s. 319–321.

Melchior, Arne

«WTO – en papirtiger? *Hvor hender det?*, nr. 19, 4 s.

Mærli, Morten Bremer

«Kjernefysisk nedtelling for Iran», *Hvor hender det?*, nr. 18, 4 s.

Neumann, Iver B.

«Preface to Michelle Pace: *The Politics of Regional Identity: Meddling with the Mediterranean*», London: Routledge, s. xii–xiv.

Skard, Torild

«Hvem styrer verden?», *Hvor hender det?*, nr. 23, 4 s.

Visser, Reidar

«Iraq's Partition Fantasy», kommentarartikkel på www.opendemocracy.net, mai www.opendemocracy.net/conflict-iraq/partition_3565.jsp

Ulriksen, Ståle

«Forsvaret i en brytningstid», *Hvor hender det?*, nr. 15, 4 s.

Visser, Reidar

«Beyond SCIRI and Abd al-Aziz al-Hakim: The Silent Forces of the United Iraqi Alliance», <http://historiae.org/UIA.asp>

Visser, Reidar

«Building Federal Subunits By Way of Referenda: Special Challenges for Iraq», <http://historiae.org/federalism.asp>

Wilson, Elana

«Representation and Narrative in the Arctic National Wildlife Refuge Debate», *The Northern Raven*, nr. 1, s. 26–35.

Windheim, Ivar

«Alvorlige konflikter 2004–2006», *Hvor hender det?*, nr. 21, 4 s.

Windheim, Ivar

«Migrasjon – hvem, hva, hvorfor?», *Hvor hender det?*, nr. 7, 4 s.

Øverland, Indra og Stephanie Bjørø

«Lappeteppet Georgia», *Hvor hender det?*, nr. 10, 4 s.